

Počet návštevníkov
Kremnice rastie

str. 3

Dobová výrobná kremnic-
kých krumplov otvorená

str. 5

November v Akropole

str. 12

KREMNIČKÁ SLÁVNOSŤ VÍNA otvorí 10 historických pivníc

Už tradičná Kremnička slávnosť vína tento rok privíta svojich návštevníkov až v 10 pivniciach. Organizátori pre degustátorov pripravili viacero novinek.

„Opäť otvoríme pivnice pod radnicou, farou, v dome Petra Michalicu, v Bellovom dome, Böglerovskom dome a Labyrinte,“ vymenúva organizátor podujatia Martin Varhaňovský.
Prečítajte si viac na strane 4.

Na slovíčko s primátorom

Milí Kremničania,

mesiac október sme začali výstavou produktov našich záhradkárov — Kremničským jablkom. Napriek nie najlepším podmienkam úroda bola krásna a musím oceniť aj práce žiakov, ktoré vytvorili pod vedením svojich pedagógov.

Spoločne sme sa stretli v Akropole na Dni architektúry a v tento deň NBS – Múzeum mincí a medailí v galérii otvorilo výstavu Dialóg s linkou, kde naše oko do 30. novembra 2019 potešia obrazy Stanislava Lubinu a Jozefa Vydráka.

Dňa 5. 10. 2019 sme krstili nový opravený portál Hlbokej dedičnej štólne pri príležitosti 500. výročia razenia, ktoré sa začalo dňa 2. 10. 1519. Tento deň bol aj dňom osláv 10. výročia založenia Kremničského banického spolku. Členov spolku a ich pozvaných hostí sme slávnostne prijali vo Veľkej radnej sieni mestského úradu.

Tí, ktorí sa zaujímajú o historickú detektívku mali jedinečnú možnosť stretnúť sa osobne so spisovateľom Jurajom Červenákom v Ringbürgerovej pivnici dňa 9. 10. 2019.

Základná škola Angyalova pripravila pre žiakov, rodičov a priateľov školy vyzývaci deň s názvom Naplň Zechu, ktorý bol plný športových aktivít.

Dňa 11. 10. 2019 Centrum voľného času Cvrček oslávilo svoje šesťdesiate narodeniny. Pri tejto príležitosti sme sa stretli na malom posedení, kde si bývalí, ale aj terajší zamestnanci zaspomínali na roky minulé a podelili sa so svojimi nápadiami do budúcich rokov. Tento deň sme sa stretli aj so zamestnancami Agentúry pre rozvoj cestovného ruchu v Banskej Bystrici, kde sa riešila otázka úpravy lyžiarskych bežeckých tratí s víziou do budúcnosti, v ktorej sa uvažuje o ešte lepšom prepojení Kremnice s bystrickou stranou.

Dňa 17. 10. 2019 na mestskom zastupiteľstve boli hlavným bodom programu zmeny rozpočtu mesta a príspevkových organizácií. V tento deň podvečer Miestny odbor Matice slovenskej spoločne s Kultúrnym a informačným centrom mesta Kremnica organizovali Literárny večer venovaný spomienke na Ľudovítova Štúra a Aurela Bohuslava Stodolu. V mesiaci november sa uskutočnia výberové konania na riaditeľa materskej školy a vedúceho oddelenia technických služieb.

V týchto dňoch nám bude odovzdaná budova „starého špitálu“, na ktorú je rozpracovaná štúdia na jej ďalšie využitie - vybudovanie bytov. Najbližšie mestské zastupiteľstvo bude rozhodovať aj o všeobecne záväznom nariadení o dočasnom a trvalom parkovaní motorových vozidiel na vymedzených úsekoch miestnych komunikácií na území mesta Kremnica, v ktorom je rozpracovaná nová stratégia spoplatnenia parkovania v meste a v lokalite Skalka.

Vo Sviatok všetkých svätých a v deň Pamiatky zosnulých - spomaľme svoje kroky, stíšme hlasy a spomeňme si na všetkých, ktorí nás už opustili.

A. Ferencik

Alexander Ferencik
primátor mesta Kremnica

alexander.ferencik@kremnica.sk
+421 903 808 560

EMIL Z KREMNICICE OKTÓBER ENIFAL 19'

kreslený komix na pokračovanie

POZOR KREMNIČANIA!
NEPOUŽÍVAJTE MASKY BESNÝCH
KRUMPLOV POČAS HALLOWEENA...

...LEBO SA MŮŽEM
POMÝLIŤ A BUDE VYBAVENÉ.

alexander.ferencik@kremnica.sk
+421 903 808 560

ADVOKÁT RADÍ

Zvýšenie výživného stanoveného súdnym rozhodnutím

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Vyživovacia povinnosť určená súdnym rozhodnutím

Stanovenie vyživovacej povinnosti rozhodnutím súdu povinného rodiča nie je nemenné. Na strane povinného, teda rodiča, ako aj na strane oprávneného dieťaťa, môže dôjsť k podstatnej zmene pomerov, ktorá ak sa výrazným spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov, môže znamenať dôvod pre novú úpravu vyživovacej povinnosti a to zvýšením výživného v závislosti od súdom zistených a preukázaných schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, jeho životnú úroveň a oprávnených potrieb maloletého dieťaťa.

Za opodstatnenú zmenu pomerov sa v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe súdov považuje napríklad zmena v dôsledku plynutia času (troch rokov). Ďalšími príkladmi sú najmä zmena zárobkových možností povinného rodiča, zmena jeho výdavkových povinností, pribudnutie alebo zánik ďalšej vyživovacej povinnosti na strane povinného rodiča, zdravotný stav maloletého dieťaťa, nástup dieťaťa na základnú školu, strednú školu alebo vysokoškolské štúdium.

Konanie o zvýšení výživného

V zmysle Civilného mimosporového poriadku platí, že rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

V praxi konanie najčastejšie začína na návrh rodiča, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti. Návrh musí obsahovať zákonom stanovené náležitosti a riadne odôvodnenie zvýšenia výživného spoločne s dôkazmi, k akej zmene pomerov došlo či už na strane povinného alebo oprávneného.

Súd pri svojom rozhodovaní v takomto konaní zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

V konaní súd rozhoduje rozsudkom, v ktorom stanoví rozsah novej vyživovacej povinnosti a určí, že pôvodné rozhodnutie sa novým rozsudkom mení.

Ako vám vieme pomôcť?

V AK JUDr. Lucie Luptákovéj vám vieme poskytnúť komplexné právne poradenstvo vo veci zvýšenia resp. zníženia vyživovacej povinnosti, pripraviť návrh a zastupovať vás v súdnom konaní.

Preventívne protipožiarne kontroly

Lenka Reichlová

Mestský úrad v Kremnici oznamuje občanom, že na základe poverenia primátora mesta začnú od 01.11.2019 do 30.11.2019 kontrolné skupiny vykonávať preventívne protipožiarne kontroly v objektoch fyzických osôb nachádzajúcich sa na Ulici Veternickej, Kutnohorskej a Zechenterovej.

Kontroly sa budú vykonávať v zmysle zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov. Každý vlastník alebo užívateľ nehnuteľnosti je povinný umožniť kontrolnej skupine protipožiarne prehliadku svojej nehnuteľnosti s

výnimkou obytných miestností. Pri prehliadkach sa kontroluje predovšetkým suterén domu, pivnice, povaly, garáže a ďalšie priestory s rizikom vzniku požiaru. Prehliadky slúžia predovšetkým prevencii proti vzniku požiarov a ich účelom je upozorniť majiteľov na možné riziká vzniku požiarov.

Prosíme všetkých občanov, aby vo vlastnom záujme umožnili kontrolným skupinám prehliadku vlastnej nehnuteľnosti, sami boli pri prehliadke nápomocní a rešpektovali požiadavky členov kontrolnej skupiny.

POZVÁNKA NA STRETNUTIE OBYVATEĽOV KREMNICE S PRIMÁTOROM MESTA

K SITUÁCII NA CESTE I/65

6. NOVEMBRA 2019

O 15.00 HOD.

VO VEĽKEJ RADNEJ SIENI MESTSKÉHO ÚRADU.

Spomíname na svojich blízkych

To, že čas rany hojí, je len klamné zdanie.
Zostala nám len bolesť a tiché spomínanie.

Dňa 16. októbra si pripomíname 15. výročie od chvíle, kedy nás nečakane opustil

Inž. Gejza Chlapovič.

Češ jeho pamiatke.
Smútiaca rodina.

Dňa 9. 10. 2019 uplynulo už 5 rokov, ako sme sa s tebou rozlúčili. Stále nám chýbaš a nie je dňa, kedy si na teba spomenieme.

Rodina Jasenská, Nemčoková.

Dňa 21. októbra 2019 uplynuli 3 roky od úmrtia nášho milovaného manžela, otca, syna, brata, zaťa a švagra, pána

Petra Píriho.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.
Manželka Ivana so synmi.

Dňa 15.11. si pripomíname 10. výročie, kedy nás opustila naša milovaná mamička, starká, prastará mama a švagriná

Anna Neuschlová.

S láskou spomíname.

Počet návštevníkov Kremnice opäť stúpol

Veronika Chrienová, foto: Ivan Čillik, Silver Jurtinus

V letnej sezóne 2019 zaznamenali nárast počtu návštevníkov takmer všetky kremnické expozície. Kultúrne a informačné centrum počas letných prázdnin navštívilo až o 30% viac turistov oproti minulému roku.

Po presťahovaní v KIC narástli tržby aj počet návštevníkov

Kým v mesiacoch máj a jún podľa riaditeľky Kultúrneho a informačného centra Zuzany Tileschovej zaznamenali v KIC mierny pokles turistov, po júnovom presťahovaní do priestorov bývalej banky sa karta obrátila. „Celkový počet návštevníkov v roku 2019 je oproti predchádzajúcemu roku o takmer 30 % vyšší – kým v roku 2018 to bolo 9 900, v roku 2019 12 823 návštevníkov informačného centra,“ hovorí Tileschová s tým, že rastúcu návštevnosť pripisuje najmä presťahovaniu sa do bezbariérových priestorov. Z celkového počtu návštevníkov bolo 80% Slovákov. „Zo zahraničných návštevníkov sú najviac zastúpení českí, poľskí a maďarskí turisti, pričom cez víkendy je zahraničných turistov oproti domácim viac,“ doplnila Tileschová. Kým na jar v štruktúre turistov prevládajú organizované zájazdy, počas prázdninových mesiacov je to už individuálna turistika.

Vyššie číslo návštevníkov sa odrazilo aj v ekonomickej oblasti, počas letných prázdnin tržby KIC stúpili o viac ako 40%.

Počty turistov rastú aj v expozíciách

V expozícii Mincovne Kremnica počas prázdnin stúpol počet návštevníkov z 5570 na 7529, čo je 35 % nárast. Celkový počet návštevníkov počas sezóny máj až september narástol o 16%. „Expozícia bola otvorená 7 dní v týždni a na základe záujmu návštevníkov pridávali denne jednu alebo dve prehliadky oproti stabilným trom prehliadkam,“ hovorí Tileschová.

V expozíciách NBS – Múzeum mincí a medailí sa počet turistov zvýšil z 35138 na 43541, pričom najviac turistov sa zastavilo v auguste. Múzeum mincí a medailí organizuje v lete množstvo podujatí, ktoré sa pozitívne odrážajú na návštevnosti.

V expozícii lyžovania sa počet návštevníkov za obdobie máj – september zvýšil o 2 %, nárast zaznamenalo aj Múzeum gýča. Banské múzeum oproti minulému roku navštívilo o 4% menej turistov.

„Chýbajúce voľné parkovacie miesta, ako aj miesta v stravovacích zariadeniach tiež signalizujú, že počet návštevníkov mesta pribúda,“ doplnila Tileschová.

Návštevníkov v meste tradične pribudlo najmä počas veľkých letných podujatí, akými boli Cecchové hody, Kremnické Gagy či Kremnická Jazzda.

Tržby rastú aj v Relax centre na Skalke

Koncom júna mesto opäť sprístupnilo via ferraty Komín, ktoré boli dlhší čas uzavreté kvôli budovaniu nových atrakcií. Sprístupnený bol najdlhší visutý via ferratový most na Slovensku, ktorý je dlhý 78 metrov a visí medzi bralami miestami až 45 metrov nad terénom. Pribudla tiež lanová sieť. Tá je realizovaná na mieste, kde sa vystupuje z mosta. Je vertikálna a padá do hĺbky 37 metrov. Záujem o ferraty má výrazne stúpajúcu tendenciu, čo sa odráža aj na tržbách v Relax centre. Tie oproti minuloročnej letnej sezóne stúpili o takmer 50%. „Nárast tržieb je najmä v položke požičanie ferratových setov. V období od júla do septembra tieto tržby vzrástli dokonca až o 500%,“ hovorí Zuzana Tileschová.

V jesennom a zimnom období sa návštevníci Kremnice a okolia môžu tešiť na veľké podujatia ako Kremnická slávnosť vína, Big Air v meste či Biela stopa.

V Centre voľného času pribudnú tábory

Veronika Chrienová, foto: CVČ

Centrum voľného času v Kremnici už roky vytvára kvalitný voľnočasový program pre deti a mládež. O tom, aké krúžky majú deti najradšej a čo CVČ chystá v najbližšom období povedala jeho nová riaditeľka Hana Zlatošová.

Najobľúbenejší je šport

Centrum voľného času v Kremnici ponúka pre žiakov základných škôl krúžky ako varenie, výtvarný, astronomický, strelecký či rozhlasový krúžok. Najnavštevovanejšie sú športové krúžky. „Najviac detí máme prihlásených na florbal, plávanie či stolný tenis,“ hovorí Hana Zlatošová s tým, že obľúbená je aj gymnastika. Novinkami sú krúžky Svet fantázie, ktorý je zameraný na rozvoj

výtvarných schopností, či Slovenčina hrou.

Na krúžky sa deti môžu prihlasovať od začiatku školského roka, v prípade záujmu aj počas roka.

Tábory a denné výlety

Okrem krúžkov sa Centrum voľného času venuje organizovaniu výletov a táborov. Práve túto oblasť plánuje nová riaditeľka rozšíriť. „Plánujeme pokračovať v organizovaní výletov, ktoré sme zatiaľ mali každý mesiac,“ hovorí Zlatošová s tým, že CVČ s deťmi absolvovali výlet do Legolandu či Slovenskej Lupče. V zime by sa podľa Zlatošovej chceli zamerať na turistiku do okolia Kremnice.

Okrem víkendov CVČ plánuje spestriť program deťom aj počas prázdnin a voľných dní, najmä v

druhej polovici školského roka a v rámci letného voľna. „Chceme spraviť čo najviac táborov, hlavne pre deti z prvého stupňa, ktoré ešte nezostávajú doma bez dozoru,“ hovorí Zlatošová. Letné prázdniny plánuje CVČ vyplniť deťom pobytovými a jednodňovými tábormi, v ponuke môže byť tiež tábor pri mori. „Plánujeme využiť aj granty a dotácie, pokiaľ sa nám to podarí,“ doplnila Zlatošová. O programe a termínoch táborov CVČ bude rodičov dopredu podrobne informovať.

CVČ sa bude naďalej venovať aj podujatiam. Najbližšie bude v spolupráci s Kultúrnym a informačným centrom organizovať stretnutie detí s Mikulášom, počas roka nebude chýbať ani Beh na Kalváriu, MDD či cyklopreteky.

Kremnica opäť otvorí svoje historické pivnice

Veronika Chrienová, foto: Ivan Čillik

Už tradičná Kremnička slávnosť vína tento rok privíta svojich návštevníkov až v 10 pivniciach. Organizátori pre degustátorov pripravili viacero novinek.

Pivnic bude opäť viac, pribudne aj výnimočný priestor

Kým v prvom ročníku Kremnička slávnosť vína privítala svojich návštevníkov v 6 historických pivniciach na hlavnom námestí, tento rok ich bude až 10. Pribudne aj jeden unikátny priestor. „Najviac pivnic sa bude nachádzať pod radnicou, kde oproti minulému roku pribudne jedna navyše. Opäť otvoríme pivnice pod farou, v dome Petra Michalicu, v Bellovom dome, Böglerovskom dome a Labyrinte,“ vymenúva organizátor podujatia Martin Varhaňovský. „Veľmi nás teší, že v tomto ročníku budú môcť hostia ochutnávať víno v pivniciach pod františkánskym kláštorom,“ hovorí Varhaňovský s tým, že priestory pivnic už vyčistili a pripravili. „Da-

kujem, že nám farská rada túto pivnicu sprístupnila,“ dodáva. Podľa Varhaňovského by chceli organizátori v rámci degustácie pripraviť verejnú zbierku, ktorej výťažok by poputoval na obnovu historických priestorov kláštora.

Kremnička slávnosť vína tento rok celkovo predstaví 25 vinárov, ktorí donesú približne 250 druhov vína. Novinkami budú napríklad Vinárstvo Berta zo Strakova, Vinárství Jedlička z Bořetic s bio vínom či Repa Winery zo Senkovic. „Cítim, že akcia už má svoje meno medzi vinármi. Svedčí o tom aj to, že v prvom ročníku sa podujatia zúčastnili prevažne Kremničania, tento rok už máme objednávky aj z Česka,“ hovorí Varhaňovský a dodáva, že záujem o podujatie za odráža aj na obsadených ubytovacích kapacitách v meste.

Výstava fotografií, ale aj veštica a gastrošpeciality

Kremnička slávnosť vína tento rok prvýkrát spo-

lupracuje s OZ Kremnicium, ktoré v Galérii Archív pripraví okrem občerstvenia aj výstavu Kremnica vo fotografii. Tá odprezentuje tvorbu žijúcich aj nežijúcich kremničkih fotografů. „Spolupracovali sme s Milošom Lackom či Ivanom Čillikom, celé to bude v réžii Daniela Kianičku,“ dodáva Varhaňovský.

V Galérii Archív sa bude konať aj úvodná degustácia pre tých, ktorí si kúpili špeciálne vstupenky. Prvýkrát v histórii Kremničkej slávnosti vína príde priamo vinár zo zahraničia, bude prezentovať najmä rizlingy z najlepšej oblasti,“ vysvetľuje Varhaňovský.

Galéria Archív bude pre návštevníkov otvorená počas celého podujatia, okrem výstavy si hostia budú môcť nechať prečítať osud od kremničkej veštie.

Nebude chýbať ani niečo na zahryznutie. So svojimi produktmi príde Eko farma Kremnička Bane, Stredoveka krčma U masného brucha či kozie syry z Pezinka. „Aj tu pribudne novinka. Zavítajú k nám Slovenské hotdogy, čo je projekt mladého chalana. Jeho hot-dogy sú z domácich syrov, klobás aj pečiva,“ doplnil Varhaňovský.

Víno návštevníci opäť vymenia za Ringbürgerove toliare

Oficiálna časť Kremničkej slávnosti vína sa začne o 13.00, kedy sa otvoria pivnice. Vstup do pivnic bude možný len s vínnym pasom. „Vinný pas si návštevníci vymenia za vstupenky v Kultúrnom a informačnom centre mesta v deň konania akcie,“ hovorí Varhaňovský s tým, že k vínnemu pasu sa každému ujde Kremnička krumpel, ktorý sa od októbra vyrába v dobovej výrobni nad informačným centrom.

V pivniciach si vzorky vína hostia vymenia za Ringbürgerove toliare, ktoré sa vyrábajú v Mincovni Kremnica.

Ochutnávka vína sa skončí o 20.00 hod., návštevníci však môžu pokračovať na koncert v kočiarni či na oldies party do Akropoly.

KREMNIČKA
MESTO PRÍBEHOV

pri príležitosti
691. výročia
mesta Kremnica

- 10 otvorených pivnic
- 25 vinárstiev
- farmárske gastrošpeciality
- ľudová hudba Majerovci
- koncert v kočiarni kapela
CHILLI FELLAZ o 20:30 hod.

OCHUTNAJTE VÍNO Z OBLAKOV!

Komentovaná degustácia rizlingov z nemeckej Mosely, ktoré sú etalónom bielych vín vo svete. Rizlingami z vinárstva Deutschherren Hof z Trieru - najstaršieho nemeckého mesta, Vás osobne prevedie vinár Sebastian Oberbillig. Partnerom degustácie je váš Rizling špecialista

VYBERANÉ VÍNA

ZAČIATOK O 11:30 HOD.,
GALÉRIA RADNICE
VSTUP LEN SO VSTUPENKOU TYPU "D"

KREMNIČKA VO FOTOGRAFII

Od minulosti po súčasnosť - výstava kremničkih fotografů.
Otvorenie o 13:00 hod.
Radnica / Galéria

Kremnička slávnosť vína

16. november 2019

13:00 - 20:00 hod.

III. ročník

Vinný pas od 23,00 € v predaji od 1. augusta 2019 v Kultúrnom informačnom centre v Kremnici a na www.ringburger.sk

viac info na www.ringburger.sk

Z histórie vína v Kremnici

zdroj: Daniel Haas Kianička, foto: dobové pohľadnice kremnického námestia, súkr. zbierka

S históriou Kremnice sa spája najmä baníctvo a mincovníctvo, ale mešťania sa zaoberali aj remeslami a obchodom. Právo výčapu vína v meštianskych domoch na hlavnom námestí patrilo k najvýnosnejším.

Právo na výčap vína, tzv. regálne právo, bolo postúpené mešťanom prostredníctvom panovníka a v Kremnici ho pôvodne vlastnili výlučne tzv. Ringbürgeri. V roku 1415 bolo podľa záznamov do Kremnice dovezených 203 sudov vína, spotreba teda nebola malá. V roku 1442 bolo na námestí 18 vínnych pivníc, o 8 rokov neskôr až 20.

Víno hralo v živote Kremničianov dôležitú úlohu aj o storočia neskôr, nie vždy však jeho pitie dopadlo bez problémov. V auguste 1646 popíjali viacerí

starší žiaci kremnickej latinskej školy víno v pivnici u Maschkovej. Zároveň v pivnici u Roschovej pili komorskí pisári. Po nočnom stretnutí oboch skupín na ulici prišlo k spoju, do ktorého sa zamiešali aj mestskí strážnici. Žiaci sa schovali do školy, kde na nich zaútočili ozbrojení pisári, vylomili dvere a niekoľkých študentov zbili. Po incidente mestská rada nariadila pre obe pivnice záverečnú už o deviatej večer.

Víno nechýbalo ani pri známej návšteve cisára Františka Lotrinského v Kremnici v júni 1751. V meste boli pri tejto príležitosti zriadené tri hlavné hodové tabule - v tzv. Rothovskom dome pre 100 osôb, v Mestskej radnici a v komorskom dome (mincovni). Počas stolovania panovníka obsluhoval samotný richtár Kremnice Matej Windisch. Po-

dávalo sa viacero druhov vína, napríklad aj slávne tokajské.

Na záver pikoška z 19. storočia. Asi všetci Kremničania vedia, že slávny básnik Ján Kollár v Kremnici v rokoch 1806 - 1808 študoval na gymnáziu. Podľa vlastných slov sa v tomto období práve v Kremnici jedinýkrát v živote opil. Jeho spolužiak ho pozval na slávnosť skladania mäsiarskej majstrovskej skúšky. Na hostine to podľa Jána Kollára vyzeralo takto: „Také hodovanie sotva som bol predtým v živote videl!...Najrozličnejšie a najlepšie vína tiekli tu, neprepínam potokom...“ Po hostine sa Kollár tackajúc dostal domov, no na druhý deň kvôli bolestiam hlavy musel vynechať vyučovanie. Táto skúsenosť ho podľa vlastných slov natoľko poučila, že sa už viackrát v živote neopil.

Dobová výrobnia kremnických krumplí otvorená

Veronika Chrienová

Dlhoočakávaná turistická atrakcia a výrobnia známej kremnickej cukrovinky je otvorená. Produkciu nepečenej sladkej pochúťky pod názvom Atkáryho kremnické krumple si môžete pozrieť v dobovej výrobní nad Kultúrnym a informačným centrom.

Alojz Atkáry v Kremnici otvoril cukráreň v roku 1915, na prízemí jeho rodinného domu, kde sa dnes nachádza Penzión Barbakan. Jeho vlastný recept, ktorý dnes poznáme ako Kremnické krumple, v rôznych podobách prežil dodnes. O viac ako 100 rokov neskôr si môžeme pozrieť, ako mohla výroba pochúťky vyzerať, a to v dobovej výrobní, ktorú v októbri otvoril kremnický podnikateľ Martin Varhaňovský. Ten sa na vlastnú výrobnú krumplí pripravoval mesiace. „Recept na

krumple, ku ktorému som sa chcel najviac priblížiť, je ten od mojej starej mamy. Preto som zozbieral veľké množstvo receptov od Kremničianov a postupne po ich vyskúšaní som našiel tú pre mňa pravú chuť,“ opisuje proces hľadania receptu Martin Varhaňovský.

Po vstupe do výroby sa návštevník ocitne v 20tych rokoch minulého storočia. Minulosť sa nepripomenie len zariadením v štýle art deco, ale aj dobovou hudbou a pracovníčkami oblečenými v dobovom oblečení. Cez výklad si tak môžete pozrieť ručnú výrobu Kremnických krumplí, ktoré sa dajú získať v Kultúrnom a informačnom centre, v predajni Kremnických medovníkov a postupne aj v ďalších kremnických podnikoch. „Záujem o od-

ber krumplí je už aj mimo Kremnice,“ hovorí Varhaňovský o možnom rozšírení odbytu a zároveň dodáva, že za prvé 3 dni od otvorenia výroby už vypredali celú produkciu.

Návštevníci si podľa slov Varhaňovského výrobnú pochvalujú, pozrieť sa už prišli aj turisti z Maďarska, Česka, dokonca aj z Kanady.

A ako sa za výkladom výroby pracuje dobovým pracovníčkam? „Pred turistami som mala zo začiatku trému, no už si zvykám,“ hovorí jedna z nich. Ďalšia dodáva, že práca vo výrobní ju baví, aj keď je to „piplačka“.

Návštevu výroby Atkáryho kremnických krumplí si môžete naplánovať na pondelok až sobotu medzi 9.00 - 14.00 hod.

Školský časopis Križkoviny

Zuzana Dobiasová, ZŠ Pavla Križku Kremnica

V tomto školskom roku začal pracovať náš nový redakčný tím školského časopisu Križkoviny. Novinársky krúžok sme vytvorili v rámci aktivity projektu Rozvíjanie funkčnej gramotnosti žiakov a spolupráce učiteľov. Vedúcou mladých novinárov je pani učiteľka PaedDr. Zuzana Dobiasová. Žiaci sa stretávajú každú stredu a pripravujú zaujímavé príspevky. Prvé tohtoročné číslo Križkovín je venované jeseni. Časopis je elektronický a je uverejnený na stránke školy. Ponúkame zopár krásnych slov z tvorby našich školských detí.

Škola a vzdelanie

ZŠ Pavla Križku Kremnica

Škola a vzdelanie. Aký je ich význam v živote človeka, akou hodnotou je vzdelanie pre nás, čo sa nám v systéme nášho vzdelávania páči a čo nie, aké formy skúšania uprednostňujeme, sú všetky predmety potrebné...? Na tieto témy sme debatovali s tými našimi najstaršími — žiakmi 9.A. Prečítajte si názory niektorých z nich:

„Vzdelanie je pre mňa veľmi dôležité, pretože sa naučím veľa vecí, skúseností, potrebných do života. Škola mi dáva zážitky, kamarátov, dobrý pocit, že som sa niečo naučila...V škole mám radšej písomné skúšanie, pretože sa lepšie sústredím.“ Iveta Drozdová

„Pre mňa je vzdelanie veľmi dôležité, pretože keď by som mala vysokú školu, tak mám väčšiu šancu nájsť si dobrú prácu. Náš školský systém sa mi celkom páči, ale myslím si, že niekedy robia zbytočné

zmeny. Napríklad nechápem, prečo nám v 9. ročníku zrušili informatiku, príde mi viac dôležitá ako výtvarná... Ale páči sa mi projekt ERASMUS, kde si nielen precvičíte angličtinu, ale sa aj zoznámite s cudzincami.“ Karolína Kurková

„Škola mi dá veľa kamarátov, skúseností, ponaučenia. Podľa mňa je vzdelanie jedna z najdôležitejších vecí v živote, pretože bez vzdelania to človek môže mať ťažké..., so vzdelaním to máme v živote ľahšie. Čo sa týka odpovedí, žiak by si podľa môjho názoru mohol vybrať, akou formou chce odpovedať.“ Ivan Polačko

„Vzdelanie — naučíme sa nové veci. Spoznáme nových ľudí. Naučíme sa hlavne veci, ktoré budeme v živote potrebovať, i keď sú aj také, ktoré možno nie. Skúšanie je lepšie písomné, lebo niektorí žiaci sa hanbia pred tabuľou.“ Radoslav Švec

Čo máte radi na jeseni? Odpovedali štvrtáci.

ZŠ Pavla Križku Kremnica

Po lete prichádza jeseň. Jeseň mám celkom rád. Slnko svieti, ale už nepáli tak ako v lete. Keď je pekný deň, môžem sa bicyklovať, kolobežkovať, alebo ídeme na turistiku, páčia sa mi farebné listy. Rád si zbieram gaštany. Škoda, že dni sú už krátke a rýchlo sa stmieva. Ján Šimko

Nie všetkým sa zdá jeseň niečím výnimočná. Napríklad povedia: „Nič, iba nudné listy a zima. Skrátka, nič zaujímavé. Ale pravda je presne naopak. Po prvé: mám v jeseni narodeniny a k tomu na jeseň je príroda nádherná. Krásne sfarbené listy, ktoré padajú na trávu. Môžeme sa s nim hrať, proste nádherna! Zuzana Kyseľová

Mám rád, ako sa sfarbuje stromy. Starkej vždy pomáhajú hrabať listy. Chodíme spolu aj do záhrady. Vyberáme zeleninu a chystáme záhradu na zimu.

Najviac sa teším na dozreté ovocie. Jablká, hrušky a hrozno sú moje obľúbené ovocie. Oľivia Lietavová
Na jeseni mám rád, že opadáva lístie. Stromy sa oblečú do pestrých farieb. V záhradách dozrievajú jablká. Z tekvic vyrezávame lampáše. Z gaštanov vyrábame postavičky — gaštankov. Tomáš Roth

Na jesen sú všetky stromy farebné a pestré. Dozrievajú orechy, gaštany, ktoré rád zbieram. S rodičmi chodím rád na hriby. Spoločne ich krájame a sušíme. Richard Briatka

Mám rada: ako sa listy sfarbuje, môžem púšťať šarkana, dni sa rýchlo končia, z listov robím kytičky, zbieranie gaštanov, orechov, hribov, oberanie hrozna. Viktória Buchalová

Na jeseni mám rád všetko, že je farebná, že fúka vietor, že padajú listy a nie je veľmi teplo. Na jeseň

chodím rád zbierať gaštany a rád pomáhám vyberať zemiaky a oberať hrozno. A ešte rád fotím jesennú prírodu. Kristián Kostrian

Jeseň je farebné ročné obdobie. Má svoje dobré aj zlé stránky. Na jeseni mám rád farebné listy, púšťanie šarkanov a aj zbieranie gaštanov. No menej príjemnou stránkou je rýchle stmievanie, väčšia zima a to, že sa musíme veľmi obliekať. Matej Lichner

Mám rád jeseň, lebo si môžem púšťať šarkana spolu s kamarátmi. Hory sú farebné, lebo majú žlté, zlaté, zelené, červené farby. Dážď vydáva príjemný zvuk. Záhrady sú plné nášho obľúbeného ovocia ako jablká, hrušky, hrozno a slivky. Chodím na prechádzku a jazdím na bicykli a kolobežke. Alex Hrčka

Vyzývaci deň

Veronika Rybářová, ZŠ na Angyalovej ulici

Zamračený štvrtok, mokrá tráva a chladné počasie vládlo v tomto desiatkami posiatemu dňu. Ako prvá výzva sa odohrala medzi počasím a organizátormi 3. ročníka Vyzývacieho dňa. Vydrží to, nevydrží? Vydržalo a vďaka tomu sa mohlo v toto popoludnie v Zechenterovej záhrade a v areáli Základnej školy na Angyalovej ulici udiť niečo veľké. Myšlienka spojená so Zechenterovou záhradou bola zobrazená na krásnych výtvoroch našich detí i detí z materskej školy. Deti poňali Zechenterovu záhradu svojky a určite sa všetci zhodneme, že život, ktorý bol na kresbách by sa tam mal opäť vrátiť.

Prekonaj seba, prekonaj druhého a hlavne sa zabav! Výzva visela vo vzduchu. Pripravené športové stanovišťa, stanovišťa plné šikovnosti a výdrž čekali na rodičov a deti a vlastne všetkých, ktorí sa chceli podujat' na našom rekorde Naplniť Zechu. Svoju tvorivosť si mohli overiť pri dotváraní sadrových odliatkov a vytvoriť si tiež drevený privesok, na ktorom sa vynímal náš maskot — Novaško. Technika vládla pri stanovišti Nalep a utekaj! Po

nanesení krému na nos si mal súťažiaci čo najrýchlejšie nalepiť vatú a preniesť ju na vyznačené miesto. Najrýchlejší vyhráva bolo podstatou aj stanovišťa Rýchle ruky, kde bolo úlohou zapliesť jednoduchý vrkoč z vlny na čas.

Šikovnosť spojená s koordináciou oka a ruky bola podstatou stanovišťa Šikmá veža v Pise. Z názvu už vyplýva, že sa súťažiaci premenili na staviteľov a mali postaviť vežu s najväčším počtom kociek za určitý čas.

Presnosť a štýl bol potrebný na stanovišti Disc golf, kde zúčastnení hádzali disky do koša a ten s najväčším počtom vyhráva. Štýl a technika bol potrebný aj na stanovištiach Hod — kop!, kde bolo potrebné zachodiť, zakopnúť fit loptu čo najďalej. Tieto ohromujúce vlastnosti potrebovali súťažiaci aj na stanovišti Nadýchni sa!. Využili na to dobré pľúca pri nafúknutí balóna, ktorý bol v pohári a najrýchlejšie prejedenie dráhy.

Stanovište, ktoré si vyžadovalo najväčšiu dávku všetkých schopností bolo Slackline. Tento anglický názov v sebe skrýva pár lán, strom a akrobatic-

ké schopnosti každého kto sa na to odhodlá. Hod oštepom, tento názov hovorí sám za seba a aj zahrať sa na pravekých lovcov malo svoje čaro. Schopnosti preveril aj stroj na Ping pong.

Medzi najatraktívnejšie určite patrila Horská služba a chlanci z V kondícii. Horská služba využila svoje záchranné náradie a rodičia si mohli vytiahnuť svoje dieťa a ako vždy, najrýchlejší vyhral! Chalani z V kondícii využili naše Workout — ové ihrisko a telocvičňu preniesli na pár hodín tam.

Ďalšie lákadlá tohto dňa patrilo aj maľovanie na tvár i skvelé občerstvenie a chutná káva od šikovných chlapcov z Incité.

Deň tak naplnený jedinečných a ochotných ľudí nemohol inak dopadnúť ako super. Celkovo sa nazbieralo 233 ľudí, ktorí navštevovali stanovišťa a strávili s nami perfektné popoludnie. Rekord budúci rok určite prekonáme!

Už teraz pripravujeme nové akcie a veľkolepé podujatia, na ktoré sa môžete spolu s nami tešiť. Najbližšie vás radi uvidíme na Tvorivých dielniach v decembri.

Deaflympijské dni 2019

SOŠ pre ŽSPI

V dňoch 9. a 10. októbra 2019 sa žiaci SOŠ pre ŽSPI v Kremnici zúčastnili Majstrovstiev SR v stolnom tenise a Majstrovstiev SR v atletike nepočujúcej mládeže v Bratislave. Naši žiaci získali množstvo cenných kovov v rôznych športových disciplínach. Srdečne im gratulujeme a už teraz sa tešíme na ďalší ročník Deaflympiády.

DOD v zrekonštruovanej SOŠ pre ŽSPI

SOŠ pre ŽSPI

Budova našej školy bola daná do užívania v roku 1950. Počas celej doby užívania neboli na budove zrealizované žiadne zásadné opravy, ktoré by vylepšili jej v posledných rokoch sa zhoršujúci stav. Vďaka fondom EU a výzve Ministerstva životného prostredia SR na energetickú úsporu verejných budov a realizáciou projektu na rekonštrukciu školy sme mohli 2. septembra 2019 privítať našich žiakov vo vynovených priestoroch, ktoré budú žiakom spríjemňovať ich vzdelávanie.

Rekonštrukcia za 883 987,45 € zahŕňala zaťaženie fasády, výmenu okien a dverí, výmenu elektroinštalácie a svietidiel, osadenie tepelného čerpadla na úspornú formu vykurovania a bezbariérový vstup do budovy školy.

S touto dôležitou zmenou v živote školy sa chceme podeliť so všetkými, ktorí chcú mať rovnaký estetický zážitok ako my. Prvý decembrový týždeň bude možnosť vidieť zrekonštruovanú školu aj zvnútra na Dni otvorených dverí, kde bude prezentovaná nielen krajšia škola, ale aj práca žiakov a pedagógov, ktorú vykonávajú počas školského roka.

Básne starým rodičom

ZŠ Pavla Križku Kremnica

Lívia Balážová

Starká, starký, babka, dedko,
Vy robíte pre mňa všetko.
Rada sa s Vami hrám,
preto Vám pusu posielam.
Ze ma veľmi ľúbite, viem,
za to Vám veľmi ĎAKUJEM!

Dorotea Hufková

Zo srdca sa so mnou hráte,
prechádzky mi vymýšľate.
Každé pohladenie pre mňa veľa
znamená,
teplú dlaň si navždy pamätám.
Do prírody chodíme,
pred medvedom ma chránite.
Ďakujem Vám za všetko,
milá babka aj dedko!

Ela Priwitzerová

Milá starká!
Ďakujem za lásku, ktorú si mi
dala
a z lásky Ti moje srdce dávam.
Teplá dlaň, sladké pohladenie...!
Ďakujem Ti, že sa o mňa staráš.
Za krásne výlety a rozprávky,
aj za chutný koláč,
za krásne prechádzky v prírode,
za krásne piesne, za vtipné hry...
Ďakujem, že si starostlivá!
Za všetko Ti ĎAKUJEM
a nekonečne Ťa MILUJEM!!!

Linda Ťahúnová

Starí rodičia!
Vždy pri mne stojíte,
čajík mi nosíte.
S Vaším teplým objatím
nikdy sa nestratím.
Hráte sa so mnou všetky hry,
ani pri „Človeče“ ma nikto ne-
šetří.
Učíte ma o pravde,
ale aj o prírode.

Vy ste pre mňa veľký poklad,
to je samozrejmy predpoklad!
Za nič Vás nevymením,
veľmi Vás ľúbim!!!

Hana Volková

Starká, starký, ľúbim Vás,
zo srdca Vám všetko dám!
Lásku, Vďaku, Prosbu, Milosť
snažím a Vám dať!
Ale ja Vás budem vždycky ver-
ne milovať.
Na výlety do Tatier či dovolenku
do Chorvátska,
Talianska a Maďarska tešíme sa
vždy.
So starkou my varíme koláče a
dobrotu,
bublaninu sladkú robí s malina-
mi, jahodami.
Výborný nám guláš varí, vždy
ho všetok zjeme,
naša starká kuchárka je najlep-
šia na svete!
Starký s nami všetko robí,
hocičo nám hneď vyrobí.
Chodí s nami na túry,
so starkou aj s bratrancami.
Milí starí rodičia,
milujem Vás z celého srdca!

Dorota Imrišková

Milí starí rodičia!
Mám Vás veľmi rada,
a preto Vám božtek dávam.
Ďakujem Vám za lásku, srdiečko,
ste pre mňa veľké slniečko!
Starká, babka, Vy robíte tie naj-
lepšie koláče,
nikto iný lepšie nepečie.
Vy sa so mnou hrávate,
vonku so mnou chodíte na pre-
chádzky v prírode.
Ďakujem Vám za starostlivosť!

Nina Michalková

Moji starkí, mám Vás veľmi rada,
je s Vami fakt veľká sranda!
Tie voňavé koláče, čo starká
pečie,
ani kúsok mi neutečie.
Varíte mi dobrotu
a sladkosti mi kupuješ Ty.
Tej lásky mi vždy nesiete plnú
dlaň
a ja Vám za to svoje srdce dám!

Adrián Štefan

Milý dedko a milá babka!
Ďakujem Vám za to všetko,
čo pre mňa robíte,
že mi dobrotu z lásky pečiete,
že spolu na výlety chodíme.
Mám Vás od srdca rád!
Čítame si, spievame
a nikdy sa nenuďime.
Rád s Vami všade chodím,
keď sa Vás za ruku chytím,
už sa nebojím!

Soňa Slašťanová

Starí rodičia!
Ste starostliví, milí, láskaví, ste
proste úžasní!
Za chladných dní ma potešíte,
teplým čajikom a puskou na
líčka.
Keď som s Vami, cítim sa tak
bezpečne.
Vždy, keď ku Vám prídem, tak
ma privítate
výborným koláčom a hrejivým
postískaním.
Chodíte so mnou na výlety, na
prechádzky do prírody
a hráte sa so mnou všelijaké
hry.
Ďakujem za všetko, čo pre mňa
robíte!
Vaša Sonička

Vlastná tvorba

ZŠ Pavla Križku Kremnica

Eliška Holečková –
Šarlota Knappová, 7.A
JESEŇ

Všade je červeň,
poznáte ten pocit, keď prichádza-
za jeseň?

Lastovičky odchádzajú,
a studené dni prichádzajú.

Hrá nám jeseň farbami
ako košík s hriabami.

Deduško a babička
pozbiarajú jabĺčka.

Urobia z nich koláčik,
ktorému neodolá nik.

Laura Volková, 9.B
Vyznanie starkému

Mám jeden príbeh,
malý príbeh vďaky.
No a ten príbeh
pozná môj starký.
Ďakujem starký Ti
za každý deň.
Prežiť ho s Tebou-
to je môj sen.
Podme rúbať drevo,
stružlikať pišťalky!
Pískať s nimi smelo,
niekde tam do diaľky.
Opravme auto,
zavesme hojdačku.
Tvoje múdre rady
schovám si do vačku.
Ďakujem starký,
že si tu pre mňa.
Bez Teba by život môj
bol nulová cena.

Viktória Nagyová, 9.B
Pani Jeseň

S krajinou sa zázrak stal,
pani Jeseň prišla k nám.
Pár farieb si požičala,
a stromy nám pokreslila.

Stromy sú sŕa bratia, sestry,
každý z nich je veľmi pestrý.
Umelkyňa - naša Jeseň,
rada spieva svoju pieseň.
Stačí vánok a šum listov,
tak zoznámiš sa s tou jej pies-
ňou.

Od septembra do novembra,
so stromami sa stále len hrá.
„O rok prídem opäť,“ vraví,
„pozrieť, ako sa vám darí.“

Aký bol rok 2019 v kremnických záhradách?

Svetlana Šverhová, Jozef Lichtner, foto: Ivan Čillík

Babie leto vrcholí, jeseň hýri farbami a slnečný svit sa skrakuje. Nastal čas zberu úrody a bilancovania dosiahnutých výsledkov v tomto pestovateľskom roku. Jedným z najpôsobivejších hodnotení záhradkárskych výsledkov je už 27 rokov októbrová výstava Kremnické jablko. Poskytuje veľmi účinný spôsob ako odprezentovať svoju prácu pred ostatnými záhradkármi a obyvateľmi mesta. Túto možnosť využilo v dňoch od 30. septembra do 4. októbra takmer štyridsať záhradkárov, ktorí vystavovali spolu 140 produktov.

Rok 2019 v kremnickej oblasti možno hodnotiť v pestovaní ovocia hrušiek a jabĺk ako nepriaznivý. Bolo to v dôsledku vlnajšej nadúrody, keď ovocné stromy bohato zarodili, vyčerpali sa a museli si oddýchnuť v nasledujúcej pestovateľskej sezóne. Záhradkári by po takejto vysokej úrode mali pristupovať k ovocným stromom s väčšou starostlivosťou, vyhnojiť ich podľa odporúčenia odborníkov, najmä v júni urobiť prebierku, ovocné stromy biologicky ošetriť proti chorobám a škodcom, prípadne použiť i chemické postreky.

Na tohtoročnej výstave bolo vystavených 26 vzoriek jabĺk pätnástich druhov. Najviac bolo zastúpené Ontário — pravdepodobne najodolnejšie jabl-

ko v našej oblasti. Svoje zastúpenie mali i odrody Rubín, Sparťan, Pinova, Topaz. Víťazným jablkom sa stalo jablko Rubín, ktoré dopestoval Radovan Ertl vo svojej záhradke na Rembíze. Z hrušiek bolo vystavených 11 exponátov. Hodnotiacej komisii sa najviac páčila hruška Dicolor od Františka Frieberťa, ktorú dopestoval na Šibeničnom vrchu. Pozornosť si zaslúžili i hrušky Clapova a Lucasova od ovocinára Jána Hudeca z Jastrabej, a Parížanka, ktorú dopestoval Jozef Slašťan na Gróbní. V kategórii drobné ovocie v tomto roku prevládalo hrozno — 6 vystavených exponátov. Víťazné hrozno Gróf Monte Cristo dopestoval MVDr. Viliam Weiss v záhradke v Bartošovej Lehôtke. Veľkú pozornosť pútali tiež slivky, orechy, maliny, černice a exotické kivi, ktoré sa pestuje už aj na Slovensku. Zelenina v tomto roku nesklamala, skôr môžeme zhodnotiť, že záhradkári boli spokojní a dosiahli aj rekordné výpestky. Záhradkár Damián Tomašák z Kunešova vystavoval tekvicu Goliáš, ktorá mala hmotnosť

55,5 kg. Za tento exponát získal prvú cenu v kategórii zelenina. Velikánska tekvica sa najviac páčila aj divákovi, ktorí ju ocenili ako najkrajší vystavovaný plod a získala Cenu diváka. Úctyhodný bol i kel ozimný od Daniela Groscha a zimný kaleráb Gigant od Barbory Čizniarovej. Veľký obdiv zožal

aj ozdobný kôš s paradajkami, ktorý priniesla Mária Ťahúnová. Ani v tomto roku nechýbali na stoloch zemiaky z rôznych lokalít. Medzi najväčších pestovateľov určite patrí Pavol Machala, ktorý bol za svoje vzorky ocenený Cenou Základnej organizácie SZZ. Výstavu každoročne oživujú veľmi nápadité a originálne aranžmány kremnických základných a materských škôl. Práve v tomto roku pri menšom počte vystavených produktov vynikla ich pôsobivá krása. Organizátori, ale určite aj návštevníci si oči popásali pri prehládke stánku materskej školy s elokovaným pracoviskom Kremnica. Predstavivosť najmenších detí o záhradkách, ovocí, zelenine a zvieratkách, potešila srdcia mnohých. A pre škôlkárov samotných, bolo asi najväčšou radosťou, keď mohli svoje práce obdivovať spolu s pedagógmi alebo rodičmi. Hodnotenie v tejto kategórii býva vždy veľmi ťažké. Všetky práce sú hodné obdivu a uznania. Víťazom sa stala Základná škola Angyalova v Kremnici, ktorá vyzdobila prednú časť javiska záhradnými plodmi a zvieratkami. Základná škola P. Križku sa prezentovala kútikom byliniek zo školskej záhrady a priniesla aj edukačný panel s Labyrintom o jablčku. Veľmi pekný bol tiež strom s ovocím a dekoráciami v tvare kruhu alebo srdca. Tento školský kútik ocenil na záver Cenou primátora mesta aj Alexander Ferenčík. Spestrením výstavy boli aj obrazy detí zo ZUŠ J. L. Bellu v Kremnici. Ich maľované jablká, hrušky, papriky a tekvice boli príjemnou dekoráciou počas celého týždňa. Na Kremnickom jablku sa už tradične v predstihu prezentuje aj Komisia zelene pri MsÚ v Kremnici. Hoci slávnostné vyhodnotenie najkrajších balkónov, predzáhradiek a zákútí mesta býva vždy na jar na pôde radnice, komisia zverejnila svoju činnosť prostredníctvom fotografií, ktoré nasnímala počas tohto leta.

Organizátori ocenili Čestným uznaním Helmuta Gretscha za 60 percentnú slivovicu a Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb v Kremnici za dlhoročnú priazeň a sponzorstvo. Textilné výrobky z rúk obyvateľov domova sú každý rok venované ako ceny pre výhercov Kremnického jablka. Dlhoročným sponzorom je aj Martin Varhaňovský s vínom Kremnický Ringbürger. Prijmite náš obdiv a poďakovanie. Ďakujeme aj Libuši Daubnerovej za poskytnutie kvetov na výstavu, Ol'ge Schmidtovej za kaktusy ako dar pre návštevníkov, Márii Ťahúnovej za upečenie chutných koláčikov na záverečné vyhodnotenie a oddeleniu mestskej zelene pri MsÚ v Kremnici za dodanie prírodného materiálu na výzdobu sály. Ďakujeme aj fotografovi Ivanovi Čillíkovi, ktorý podujatie zdokumentoval pre budúce roky. Celkovo sa výstavy Kremnické jablko 2019 zúčastnilo približne päťsto divákov. Aj im všetkým ďakujeme za priazeň.

VYHODNOTENIE KREMNIČKÉHO JABLKA 2019

Kategória drobné ovocie:

5. Radovan Ertl — slivka Jojo
4. Ján Brosch — černice a maliny
3. Marián Danko — slivka Čačanská lepotica
2. Hedviga Beňová — Orech kráľovský
1. MVDr. Viliam Weiss — hrozno Gróf Monte Cristo

Kategória zelenina:

5. Radovan Ertl — mrkva neskorá
4. Barbora Čizniarová — kaleráb Gigant
3. Daniel Grosch — kel zimný
2. Mária Ťahúnová — ozdobný kôš paradajkový
1. Damián Tomašák — tekvica Goliáš

Kategória hruška:

5. Ján Hudec — hruška Lucasova
4. Jozef Slašťan — hruška Parížanka
3. Helena Babinská — hruška HOSUI
2. Ján Hudec — hruška Clapova
1. František Frieberť — hruška Dicolor

Kategória aranžmány:

5. Pavol Machala — hrieb dubový
4. Základná škola P. Križku v Kremnici
3. ZUŠ J. L. Bellu v Kremnici
2. Materská škola s elokovaným pracoviskom Kremnica
1. Základná škola Angyalova v Kremnici

Kategória jablko:

5. Ján Hudec — jablko Sparťan
4. Bohumíra Finková — jablko Topaz
3. Ján Hudec — jablko Rubín
2. Ján Hudec — jablko Pinova
1. Radovan Ertl — jablko Rubín

Čestné uznanie: Helmut Gretsch za slivovicu 60% Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb v Kremnici za dlhoročnú priazeň a sponzorstvo

Cena ZO SZZ v Kremnici: Pavol Machala za kolekciu zemiakov

Cena primátora mesta Kremnica: Základná škola P. Križku v Kremnici

Cena diváka: Damián Tomašák za tekvicu Goliáš výherca hlasovania o Cenu diváka: Viera Wágnrová, Kremnické Bane

DNÍ EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Umenie a zážitok na kremnickom mestskom hrade

NBS - MMM

NBS — Múzeum mincí a medailí Kremnica pripravilo pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva zaujímavé podujatie s názvom **Umenie a zážitok na kremnickom mestskom hrade**, ktoré sa uskutočnilo v Kostole sv. Kataríny na Mestskom hrade v Kremnici v stredu **25.9.2019**.

DEKD sú pravidelným podujatím, do ktorého sa múzeum zapája rôznymi formami sprístupňovania, prezentovania a propagovania svojich expozícií verejnosti. Pre tento rok bola vyhlásená téma **Umenie a zážitok**, ktorej sme aj prispôbili výber priestoru pre konanie podujatia. Interiér Kostola sv. Kataríny v Kremnici v spojení so zaujímavým programom priam predurčoval ponúknuť návštevníkom zážitok z prítomného umenia.

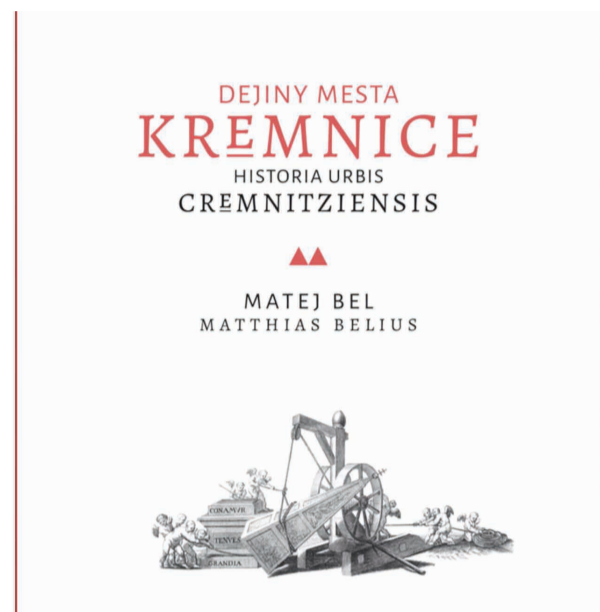
Na úvod podujatia zaznela kunsthistorická prednáška na tému **Kráša stredovekých sôch**. Po nej sa Kostol sv. Kataríny v Kremnici stal koncertnou sálou pre študentov a pedagógov z Konzervatória J. L. Bellu v Banskej Bystrici. Zazneli rozmanité skladby i hudobné nástroje. Pre divákov bol zážitok z hry na organ umocnený priamym prenosom z organovej tribúny. Bodkou za programom bola prehliadka expozície Barokové plastiky v radnici Mestského hradu. Veríme, že všetci návštevníci podujatia boli očarení hudobným a výtvarným umením a odchádzali s pocitom hlbokého umeleckého zážitku.

JESEŇ V MÚZEU

NBS - MMM

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším NBS — Múzeum mincí a medailí každoročne pripravuje pre seniorov zaujímavý program s názvom **Jeseň v múzeu**. Tento rok privítame seniorov v expozícii **Líce a rub peňazí** v utorok **5.11.2019** dopoludnia. Témou podujatia budú dejiny Kremnice zrakom a slovom Mateja Bela v podaní zostavovateľa knihy Daniela Haas Kianičku.

Medzinárodná numizmatická konferencia

NUMISMATICA CENTROEUROPAEA IV

NBS - MMM

V dňoch **23. — 26. septembra 2019** sa uskutočnila v priestoroch Mestského kultúrneho strediska v Kremnici **Medzinárodná numizmatická konferencia**. Prihlásil sa ňu rekordný počet účastníkov (viac ako 80) z doteraz najväčšieho počtu krajín, a to až z jedenástich: Slovensko, Česko, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko, Ukrajina, Rumunsko, Srbsko, Rusko, Švédsko a Nórsko. Na konferencii sa zúčastnili poprední európski profesionálni numizmatici a historici z viacerých univerzít (Viedeň, Varšava, Budapešť, Bukurešť atď.), múzeí, numizmatických spoločností a ďalších odborných pracovísk. Tento rok bola na konferencii prezentovaná ako hlavná téma **Vojna a mier v dejinách peňazí**, prednesené príspevky sa však dotýkali aj ďalších tematických okruhov, či už išlo o numizmatiku antickú, keltskú, stredovekú, či novovekú (nálezy mincí, peňažné a menové vzťahy, medailérstvo, papierové platidlá, ikonografia peňazí, numizmatické zbierky, atď.). Ďalším rekordom kremnického podujatia bola skutočnosť, že na konferencii odznelo až 60 príspevkov v 14 prednáškových blokoch. Bohatý sprievodný program,

ktorý organizátori pripravili pre účastníkov podujatia pozostával z prehliadok expozícií kremnického múzea, návštevy unikátnej expozície kremnickej mincovne, exkurzií do známych banských lokalít Hodruša — Hámre a Špania Dolina, ale aj koncertu klasickej hudby na Mestskom hrade v Kremnici pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva a spoločenskej recepcie. Múzeum pripravilo konferenciu v spolupráci so Slovenským národným múzeom — Historickým múzeom v Bratislave, Slovenskou numizmatickou spoločnosťou pri SAV, Mincovňou Kremnica, š. p. a mestom Kremnica. Odborne zaštil podujatie prípravný vedecký výbor skladajúci sa z členov zo Slovenska, Čiech, Poľska, Rakúska a Maďarska.

V prípade konferencie **NUMISMATICA CENTROEUROPAEA** ide pre Kremnicu (v širšom ponímaní aj pre Slovensko a slovenskú numizmatiku) o zvlášť významné medzinárodné podujatie, ktoré sa u nás doteraz v takejto podobe a v takomto rozsahu ešte nekonalo.

UKONČENIE DLHODOBEJ VÝSTAVY Pôvab kameninových záhrad.

Dejiny kremnickej kameninovej továrne 1815 - 1956

NBS - MMM

NBS — Múzeum mincí a medailí v Kremnici dňa 30. 9. 2019 ukončilo dlhodobú výstavu **Pôvab kameninových záhrad** v Meštianskom dome na Štefánikovom námestí č. 32/38 v Kremnici.

Výstava bola verejnosti sprístupnená od 3. 4. 2013. Predstavovala dejiny kremnickej kameninovej továrne a bohatú zbierku jej produkcie. Výstavu videlo takmer 30 000 návštevníkov, ktorí sa pokochali krásou kremnickej keramiky, využili genius loci na kreatívnu tvorbu, získali nové vedomosti. Počas výstavy prebiehali vzdelávacie programy, besedy, prednášky. Atraktivnosť vystavených výrobkov umocnila zaujímavá inštalácia a samotný meštiansky dom, v ktorom sa výstava konala.

Veľmi pekne ďakujeme všetkým priaznivcom, ktorí na výstavu zapožičali svoje predmety a zároveň ďakujeme všetkým, ktorí si prišli výstavu pozrieť.

DIALÓG S LINKOU

Stanislav Lubina / Jozef Vydrnák

NBS - MMM

V priestoroch galérie NBS-MMM Kremnica sa dňa **3. 10. 2019** uskutočnila vernisáž výstavy dvojice umelcov – Stanislav Lubina a Jozef Vydrnák. Všetkých srdečne pozývame na prehliadku výstavy, ktorá potrvá do 30. 11. 2019. Pre deti máme pripravené zaujímavé edukačné programy.

Banskobystrický samosprávny kraj
Knížnica Jána Kollára

vás pozývajú

na stretnutie s **Monikou Jakubeczovou**,
ktorá predstaví svoju najnovšiu knihu -
Kozmická láska

Kedy? 26.11.2019 (utorok)
o 16,00 hod.
v čitárni Knížnice Jána Kollára
v Kremnici

Monika je autorkou kníh s anjelskou
tematikou, venuje sa terapiám,
koučovaniu a žije si svoj každodenný
život zázrakov...

NBS – Múzeum mincí
a medailí Kremnica
a
autori pozývajú
na výstavu

Stanislav
LUBINA

DIALÓG S LINKOU

Jozef
VYDRNÁK

3. 10. – 30. 11. 2019
po – pia 8.00 – 16.00 h
galéria NBS – Múzea
mincí a medailí
Štefánikovo nám. 33/40
Kremnica

www.muzeumkremnica.sk

Dovoľujeme si Vás informovať, že z podujatia budú vyhotovované fotografie. Fotografie budú slúžiť na propagačné a dokumentačné účely Múzea mincí a medailí Kremnica a Národnej banky Slovenska (NBS). Môžu byť zverejnené na internetovej stránke NBS, na intranete NBS, v Ročenke NBS a v časopise BIATEC, ktorý vydáva NBS.

Spolok historikov stredoslovenských banských miest pri Slovenskej historickej spoločnosti pri SAV,
NBS – Múzeum mincí a medailí Kremnica a občianske združenia 1115 a SOS Kremnica

Vás srdečne pozývajú
na dve zaujímavé prednášky:

PhDr. Oto TOMEČEK, PhD. (Univerzita Mateja Bela v B. Bystrici):

Hraničné kamene a znaky v Kremnických vrchoch

K problematike označovania hraníc miest a feudálnych panstiev v minulosti

Prednáška sa uskutoční vo štvrtok **7. novembra 2019 o 17.00 hod.**

v kine Akropola v Kremnici.

Vstup na prednášky je voľný.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

SOS
KREMnica
OBČIANSKE ZDRUŽENIE

UNIKÁTNA PUTOVNÁ VÝSTAVA

Biblia na cestách

Biblia - KNIHA KNÍH, KTORÁ:

- ▶ JE O LÁSKE, NÁDEJI A ISTOTE
- ▶ DOKÁŽE POVZBUDIŤ A POSILNIŤ
- ▶ ODHAĽUJE NAJVÄČŠIE TAJOMSTVÁ VŠETKÝCH ČIAS
- ▶ PRIBLIŽUJE HISTÓRIU A BUDÚCNOSŤ
- ▶ PONÚKA VÝCHODISKO Z ŤAŽKÝCH ŽIVOTNÝCH SITUÁCIÍ
- ▶ DÁVA PRAKTICKÉ A CENNÉ RADY PRE PLNOHODNOTNÝ ŽIVOT
- ▶ JE NAJCÍTANEJŠOU, NAJPREDÁVANEJŠOU A NAJROZŠÍRENEJŠOU KNIHOU NA SVETE

HISTORICKÉ SLOVENSKÉ A ZAHRAŇIČNÉ BIBLIE ▶ UNIKÁTNE NOVODOBÉ A NAJNOVŠIE BIBLIE V RÔZNYCH FORMÁTOCH A PREVEDENIACH ▶ BIBLIE PRE DETI, ŠTUDIJNÉ, HISTORICKÉ ▶ DOPLŇKOVÉ MATERIÁLY, MAPY, CD, DVD, PREDNÁŠKY, VÝKLADY, DISKUSIA ▶ MOŽNOSŤ ZAKÚPENIA BIBLIÍ, SUVENÍROV, KNÍH A ĎALŠÍCH MATERIÁLOV ZA ZVÝHODNENÚ CENU

miesto a čas konania:

Mestské kultúrne stredisko Kremnica,

4. - 15. november 2019,

v pracovných dňoch 8:00 - 12:00 a 13:00 - 17:00

www.biblianacestach.sk

Zóna bez peňazí opäť v Kremnici

Organizátori

Ak prestaneme riešiť peňažnú hodnotu vecí a začneme si pomáhať tak, že jeden druhému urobíme láskavosť, časom môžeme uspokojiť väčšinu svojich potrieb prostredníctvom vzájomnej pomoci a zároveň podporiť recyklovanie vecí, ktoré môžu ešte niekoľko rokov pokojne slúžiť.

Čo je Zóna bez peňazí?

Zóna bez peňazí vznikla ako malá komunitná akcia, ktorá sa postupne rozrástla a aktuálne prebieha v mnohých mestách na Slovensku súčasne. Ide o dobročinnú akciu, na ktorú môžu ľudia priniesť veci čo už nepotrebujú, ale zároveň vedia posloužiť niekomu druhému. Môžu to byť nové či nepoužívané veci, ako napríklad nevhodné dary alebo oblečenie, do ktorého sa už nezmestíte. Veci tým pádom dostávajú nový život a ľudia podporujú medzi se-

bou recykláciu.

Na Zónu bez peňazí môžete priniesť, odniesť alebo veci vymeniť. Nie je žiadnym pravidlom, že koľko vecí prinesiete, toľko si odnesiete a samozrejme aj naopak. Ak sa vám čokoľvek pozdáva, čo by vám mohlo poslúžiť, jednoducho si to vezmete. Priniesť môžete oblečenie, topánky, knihy, domáce potreby, ale i hračky, CD/DVD či športové príslušenstvo. Ideou Zóny bez peňazí je, aby ľudia nenakupovali stále nové veci, ale vymieňali medzi sebou už existujúce a recyklovali. Takto vzniká priestor pre funkčné a stále použiteľné veci, ktoré si nájdú nových majiteľov. Znamená to, že **sem nepatria veci špinavé, nekompletné či inak pokazené alebo poškodené.**

Počas roka sa konajú tematické Zóny bez peňazí ako napríklad knižná, detská alebo tradičná novejbrová, kedy sa akcia koná na celom Slovensku

v mnohých mestách a obciach súčasne. Cieľom tejto akcie je urobiť krajšie Vianoce prevažne tým, ktorí si ich nemôžu z finančného hľadiska dovoliť.

**V Kremnici sa Zóna bez peňazí uskutoční
V SOBOTU 23. NOVEMBRA V MSKS
od 8.00 do 18.00**

Zber vecí sa uskutoční deň pred konaním podujatia od 15.00 do 18.00 hod., no pokojne aj v deň konania akcie.

PRÍDTE SI ZADARMO POVYMIENAŤ, PODAROVAŤ, POVYBERAŤ VECI. UROBTE RADOSŤ SEBE AJ INÝM A ZÁROVEŇ POMÓŽTE RECYKLÁCIU ŠETRIŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.

November v Akropole

Filmy, koncerty, divadlo...pod jednou strechou

Filmy

Ukradnutý štát

STREDA 6.11. o 19.00
Film výraznej filmárky Zuzany Piussi, je dramatickým rozprávaním o novom type spoločenského zriadenia, v ktorom tradičné štátne štruktúry nahrádza mafia s oligarchiou. A o tom, ako urobí, že sa o tom verejnosť nič nedozvie.

Svetozár Stračina

STREDA 13.11. o 19.00
Výnimočný umelec, Svetozár Stračina. Bohém, ktorý bytostne vnímal a rozvíjal autentický folklór. Zanechal po sebe ohromné dielo a nezameniteľný. Stračina ostáva rébusom, ktorého hľadanie tajničky pokračuje. Slovensko, 2019, far., 68 min

A dýchajte pokojne

STREDA 20.11. o 19.00
Medzi islandskou slobodnou matkou a africkou ženou žiadajúcou o azyl sa vytvorí intímne puto a obe začnú spoločne bojovať za to, aby sa ich životy vrátili na tú správnu cestu. Island, Švédsko, Belgicko, 2018, far., 100 min

Snow Film Fest 2019

SOBOTA 23.11. o 16.00
Putovná prehliadka toho najlepšieho z krátkych a dokumentárnych filmov zo sveta outdooru a zimného športu. Po premietaní bude nasledovať prezentácia kremnického dobrodruha Juraja Koreňa

Volanie

STREDA 27.11. o 19.00
Opustili svetský život, manželku, deti, prácu a vstúpili do kláštora. Cez portréty troch mníchov zachytáva celovečerný dokumentárny film Erika Prausa neopakovateľnú duchovnú atmosféru a mystiku pravoslávneho kláštora. Slovensko, 2019, far., 70 min

Koncerty

1. november, 21.00

THE YOUNIVERSE

The Youniverse je energická, alternatívna, blues-rockovo electro-nická kapela speváčky, textárky a skladateľky Tammy Nižňanskej a gitaristu, skladateľa a producenta Jerguša Oravca, ktorú spolu založili v roku 2015.

22. november, 19.00

PRÍBEHY ARGENTÍNSKEHO TANGA

PiaTango Project pripravil predstavenie Príbehy argentínskeho tanga, v ktorom originálnym spôsobom prezentuje publiku tradičné argentínske tango, ale i Tango Nuevo, čo je novšia podoba argentínskeho tanga s prvkami jazzu a klasickej hudby.

29. november, 21.00

DARKNESS POSITIVE

Oslovujú publikum nekompromisnou modernou hudbou s vlastnou tvárou a názorom so žánrovým presahom do jazzu, funku a hip-hopu.

Diskusie

23. november, 19.00

JURAJ KOREŇ / X-ALPS / GRÓNSKO

Kremnický dobrodruh Juraj Koreň zavíta opäť do Akropoly. Tentokrát príde porozprávať o svojich (ú)letoch na Red Bull X-Alps 2019 a v rámci projektu Seven Virgin Summits dal len nedávno obľúbenú turistickú destináciu: Grónsko!

Kvízy

2. november, 20.00

AKROPOLA KVÍZ VOL. 34

15. november, 20.00

KVÍZ VOL. 35 NEŽNÁ REVOLÚCIA

Tematické vydanie kvízu - víkend, v ktorom si pripomenieme 30. výročie Nežnej revolúcie

30. november, 20.00

KVÍZ VOL. 36 KREMNICA EDITION

Tematické vydanie kvízu, ktorý bude venovaný Kremnici. Vystúpi aj kremnická kapela.

Lásky Milana Rastislava Štefánika

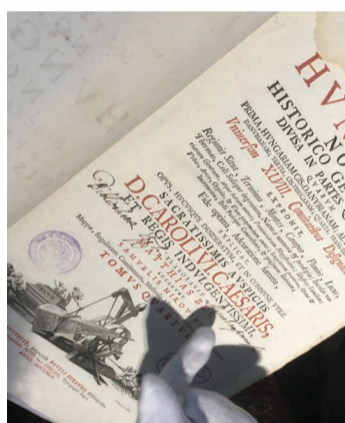
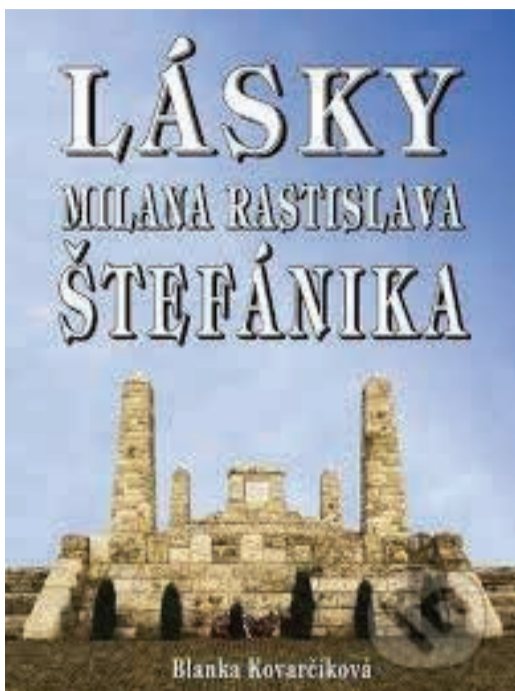
Lucia Fronková

4. mája tohto roku uplynulo 100 rokov od tragickej smrti generála Štefánika. Rok 2019 bol vládou SR vyhlásený za Rok Milana Rastislava Štefánika.

V knižnici Jána Kollára sme si túto poprednú osobnosť našich dejín a uvedené smutné výročie pripomenuli 18. septembra formou prezentácie knihy Lásky Milana Rastislava Štefánika a následnej besedy.

Názov knihy predurčil, že celé naše podujatie sa nieslo v tomto duchu. Autorka knihy Mgr. Blanka Kovarčíková študentom kremnického súkromného gymnázia a ostatným zúčastneným pútavo sprostredkovala informácie o rodinných a partnerských vzťahoch tohto veľikána.

Podujatie sa uskutočnilo s finančnou podporou Mestských lesov Kremnica, s. r. o., za čo im aj touto cestou ďakujeme.

Kremnica zrakom a slovom Mateja Bela

Jana Gálisová, Lucia Fronková

Aj v tomto roku sa naša knižnica v spolupráci s NBS - Múzeom mincí a medailí zapojila do európskeho projektu s názvom Dni európskeho kultúrneho dedičstva. Pri príležitosti 270. výročia úmrtia významného slovenského polyhistora Mateja Bela sme pre návštevníkov spojili umenie a zážitok prostredníctvom rozprávania o histórii Kremnice v 18. storočí. V meštianskom dome na Štefánikovom námestí, obklopeným nádhernou zbierkou keramických výrobkov kremnickej kameninovej továrne, nám prednášal a veľmi zaujímavou rozprával Mgr. Daniel Haas Kianička PhD. Opísal nám Belovo životné dielo **Historické a zemepisné vedomosti o novom Uhorsku** z roku 1742, ktoré obsahuje zemepisné, historické a prírodovedecké poznatky zo 4 uhorských stolíc vrátane Kremnice a okolia. Dozvedeli sme sa, že Bel na diele pracoval so svojimi spolupracovníkmi niekoľko rokov a je doplnené ilustráciami mnohých máp a vedút, ktoré stvárnil slovenský geograf Samuel Mikovíni, profesor Vysoké školy banickej a lesníckej v Banskej Štiavnici.

V dopoludňajších hodinách sme prednášku venovali žiakom 8. ročníkov kremnických základných škôl, kde ich okrem pána Kianičku vtiahla do tajov práce historika aj Mgr.

Lucia Krchnáková PhD. Pre žiakov na spiestenie prednášky bol pripravený pracovný list, vďaka ktorému si zopakovali niektoré historické zaujímavosti a nechali odkaz pre budúcich historikov o tom, ako originálne strávili 15. september 2019. Popoludňajšia prednáška bola určená širokej verejnosti — stretli sa tam milovníci histórie, aktívni dôchodcovia, ale aj pedagógovia. V tomto vstupe priniesol Haas Kianička so sebou aj originál takmer 300-ročných Belových Vedomostí (notícií), jeden zo štyroch vydaných dielov, ktorý obsahoval aj mapu Tekova s Kremnicou a okolím. Keďže samotná notícia je veľmi stará a krehká, narábalo sa s ňou doslova „v rukavičkách“, aby sa nepoškodila väzba knihy, jej strany. Je uložená v knižnici Múzea mincí a medailí. Preloženú časť tejto knihy o Kremnici vydalo Múzeum mincí a medailí aj s originálnym Belovým textom. Autorom úvodnej štúdie a poznámkového aparátu ku knihe je Daniel Haas Kianička, autorom prekladu Jozef Kordoš. Z publikácie sa môžete dozvedieť mnoho zaujímavých informácií z dejín mesta, obzvlášť z oblasti baníctva a mincovníctva, ale aj z každodenného života Kremničanov.

NOVINKY V KNIŽNICI

zdroj popisov kníh: martinus.sk

LITERATÚRA PRE DOSPELÝCH

Melanie Golding – Blíženci

Všetci jej vravia, že je vyčerpaná a potrebuje si poriadne od-dýchnuť. Majú pravdu. Lauren Tranterová práve porodila krásne dvojčatá, Morgana a Rileyho, a v živote nebola unavenejšia. Len ona však vie, čo sa stalo v prvú noc po pôrode v nemocničnej izbe. Odrazu sa tam objavila záhadná cudzia žena a chcela jej deti vziať. Vlastne nie vziať, vymeniť za akési iné... stvorenia. Okrem Lauren ju však nikto iný nevidel. Ani policajti nič nezistili. Všetci od lekára až po jej manžela sú presvedčení, že všetko sa odohralo iba v jej hlave. S výnimkou detektívky Joanny Harperovej, ktorej intuícia našepkáva čosi iné.

Jozefína Zaukolcová — Čokoláda, sladké umenie

Čokoláda – tajuplný poklad starých Aztékov, lahodný elixír šťastia a mladosti – je zaiste najobľúbenejšou pochutinou ľudstva. Cukrárske remeslo dnes zažíva „čokoládovú renesanciu“. Nové pomôcky a polotovary otvorili tejto zázračnej ingrediencii doteraz netušené možnosti uplatnenia.

Táto knižka vám priblíži čaro čokolády a možnosti jej použitia v kuchyni, najnovšie postupy zdobenja čokoládou a prípravu čokoládových cukrovínek.

Tomáš Příbyl — Dobytie mesiaca

Človek vkročil na Mesiac. Svet sa zmenil a už nikdy nebude rovnaký. Ešte pred zopár rokmi prehrávali Spojené štáty v „kozmickej pretekoch“ na všetkých frontoch a komentátori hovorili o „technologickom Pearl Harbore“. V máji 1961 vyhlásil americký prezident John Kennedy za národný cieľ práve cestu na Mesiac. Išlo o náročnú úlohu, ktorá by svojou veľkosťou zatienila doterajšie sovietske kozmické prvenstvá. A zároveň o taký veľký cieľ, že doterajšie úspechy nemohlo ZSSR použiť. Obaja rivali sa odrazu ocitli na novej štartovacej čiare. Preteky pred nimi predstavovali skutočnú výzvu. Bolo potrebné vymyslieť scenár letu na Mesiac.

LITERATÚRA PRE DETI A MLÁDEŽ

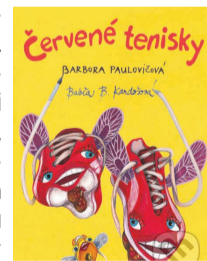
Yuval Zommer — Veľká kniha o operených tvoroch

Prečo je plameniak ružový? Vie papagáj rozprávať? Ukradne straka všetko, čo sa blyští? Je rybárik dobrý rybár? Prečo niektoré vtáky nelietajú? V tejto knihe nájdete odpovede na tieto i mnohé iné otázky a dozviete mnoho zaujímavosti o tom, ako vtáky lovia, žijú i ako tancujú. Zoznámite sa s mnohými druhmi pestrých, nádherných, smiešnych i prekvapivých operených tvorov z celého sveta.

Barbora Paulovičová, Barbora Kardošová — Červené tenisky

Keď Barborka uvidela vo výklade červené tenisky, ihneď po nich zatúžila. Poslúchala, pomáhala, len aby tenisky dostala. No keď si ich prvý raz obula, odrazu akoby ju vymenili. Neobsedela, skákala do reči, neustále pobehovala a poskakovala. Neboli to totiž také celkom obyčajné tenisky, boli to tenisky s kolieskami. Zobrali Barborku na výlet do krajiny, kde bývali topánky od výmyslu sveta. Balerínky, čižmy, trblietavé sandálky a aj dvojničky Barborkiných červených tenisiek. Práve tie prišli požiadať o radu, čo so zrýchlenou Barborkou. Čo kolieskové tenisky vymysleli, sa dozviete v ilustrovanom príbehu.

OZNAM

V KJK pokračujeme v **PC kurze pre seniorov**. Ak máte záujem o znalosti v oblasti počítačov, informujte sa v čitárni knižnice. Kurz je bezplatný. Tešíme sa na vás.

Tri zlaté pre MKL zo slovenského šampionátu na kolieskových lyžiach

Jozef Mecele, foto: SLA

V Gerlachove sa v prvú októbrovú nedeľu uskutočnil 18. ročník pretekov v behu na kolieskových lyžiach „Memoriál MUDr. Michala Guhra“, ktorý bol zároveň Majstrovstvami Slovenska a 5. kolom Slovenského pohára — Steiger cupu v kategóriách dospelých, juniorov a dorastu. Bežci na lyžiach Mestského klubu lyžiarov (MKL) Kremnica, zverenci trénera Jozefa Brünna vybojovali zásluhou Matúša Oravca, Timey Mazúrovej a Erika Gorduliča tri majstrovské tituly, Denis Tilesch získal striebornú medailu. Zo zdravotných dôvodov neštartovala favoritka ml. dorastenka Laura Roglová. Bežalo sa do kopca za chladného počasia klasickou technikou s hromadným štartom. Štart bol v Gerlachove, cieľ v Tatranskej Polianke a na Velickom moste.

Z výsledkov:

Muži a juniory, 6,4 km, prevýšenie 527 m (12 štartujúcich): 1. Peter Mlynár (ŠKP Vysoké Tatry), ... 8. Martin Cillík ml. (MKL Kremnica)

Ženy a juniorky, 6,4 km, prevýšenie 527 m (4): 1. Barbora Klementová (Klub lyžiarov Nováky)
Starší dorastenci, 3,8 km, prevýšenie 238 m (4): 1. Matúš Oravec, 2. Denis Tilesch (obaja MKL Kremnica)

Staršie dorastenky, 3,8 km, prevýšenie 238 m (4): 1. Timea Mazúrová (MKL Kremnica)

Mladší dorastenci, 3,8 km, prevýšenie 238 m (3): 1. Erik Gordulič (MKL Kremnica)

Mladšie dorastenky, 3,8 km, prevýšenie 238 m (13): 1. Emma Piatková (BK Opalisko Závažná Poruba), ... 9. Viktória Tatárová (MKL Kremnica)

14. november Svetový deň diabetu

Miroslava Malatincová, RÚVZ Žiar nad Hronom

Viete si predstaviť, že ste každý deň odkázaní na lieky? Cukrovkári áno. 21. storočie so sebou prinieslo globálnu epidémiu diabetu a pacientov stále pribúda. Niektorí s ňou žijú od malička, iní ju nadobudli počas života alebo v starobe. Jedno však majú spoločné a tým je nedostatok inzulínu, ktorý je pre život nutnosťou.

Momentálne je na Slovensku viac ako 340 000 pacientov, ktorí o svojom ochorení vedia. Podľa európskych štatistík je predpoklad, že ďalších 300 000 ľudí o svojom ochorení nevie. Do roku 2030 sa predpokladá, že počet ľudí s diabetom sa na Slovensku zvýši na 430 000. Skrytá cukrovka je hrozbou pre každého pacienta. Zanedbanie jej liečby je totiž život ohrozujúce a často končí tragicky. Sprievodnou komplikáciou cukrovky môže byť napríklad zlyhanie obličiek, zhoršenie zraku až slepota, amputácia končatín, srdcový infarkt a cievná mozgová príhoda. Že vás sa táto choroba netýka? Na diabetes trpí v priemere každý dvadsiaty Slováč, pričom častejšie postihuje práve ženy.

Všeobecne rozdeľujeme cukrovku na tri rôzne typy:

- Cukrovka 1. typu: pacient trpí absolútnym nedostatkom inzulínu
- Cukrovka 2. typu: pacient má relatívny nedostatok inzulínu a trpí na inzulínovú rezistenciu
- Cukrovka iného typu: je to cukrovka v rámci rôznych pridružených ochorení a pri tehotenstve

Príčiny vzniku

Medzi najčastejšie príčiny vzniku cukrovky (diabetes mellitus) patria:

- genetické faktory
- zvýšená produkcia niektorých hormónov zvyšujúcich hladinu glukózy v krvi
- niektoré lieky (kortikosteroidy)
- chronický zápal podžalúdkovej žľazy

Cukrovka a prevencia

Prevencia je stále najúčinnnejšia a najefektívnejšia zbraň v našich rukách. Prevencia je základným prostriedkom, ako predísť vzniku ochorenia. Prípadne oddialiť vznik tohto ochorenia. Základom prevencie je identifikácia potenciálnych rizikových faktorov cukrovky. Odtiaľ sa treba odraziť. Na prvom mieste sú informácie.

Pri cukrovke 2. typu zohráva významnú rolu ne správna životospráva a s ňou spojená obezita. Diabetici vedia, že prvoradý pri liečbe cukrovky je zodpovedný prístup a dobré informácie. Pacient by sa mal k svojej chorobe postaviť aktívne a pravidelne si kontrolovať krvný cukor, no nemal by zabúdať ani na meranie tlaku krvi a telesnú hmotnosť. Taktiež by mal klásť dôraz na zloženie stravy a vyhýbať sa nevhodným potravinám. Vedieť, ako sa pri cukrovke správne stravovať nemusí byť vždy jednoduché. Nevhodná strava je často hlavnou príčinou vysokej hladiny glukózy v krvi, ktorá môže viesť ku vzniku

cukrovky 2. typu, alebo zhoršovať priebeh liečby tohto ochorenia. Dobrá správa je, že napriek nekonečnému množstvu nezdravých potravín, sa v obchodoch nachádza aj veľké množstvo tých, ktoré Vám pomôžu cukrovku lepšie zvládnuť. Samozrejme treba vždy prihliadať aj na veľkosť porcií, aby mali tieto skvelé potraviny požadovaný účinok.

Aj keď je cukrovka komplikáciou, ktorá si vyžaduje permanentnú starostlivosť, nemusí sa stať pre pacienta bremenom. Naopak, pri správnom prístupe k chorobe je veľmi dobre zvládniteľná s každodenným životom a veľakrát nemusí byť na prvý pohľad vidieť.

Cukrovka a vhodné potraviny

Vhodnou potravou a správnu životosprávu môže diabetik prispieť k dosahovaniu lepších výsledkov v kontrole glykémie, znížiť hrozbu komplikácií tohto ochorenia a taktiež si predĺžiť a skvalitniť život. Obmedziť, alebo vylúčiť by mal diabetik glukózu, med, čokoládu, biele pečivo. Taktiež tuky živočíšneho pôvodu, mäso, mlieko, sol', alkohol. Odporúča sa strava bohatá na vlákninu, komplexné uhľohydráty (škrob), nízky obsah tukov. Preferovať tuky rastlinného pôvodu. V obmedzenom množstve je možné sladiť ovocným cukrom- fruktózou. Zelenina je bohatá na vlákninu, antioxidanty a fytochemikálie s liečivými vlastnosťami a výhodou pre diabetika je nízky podiel uhľohydrátov. Veľmi prospešný je pre diabetikov zeler, ktorý obsahuje glykokvín — látku s podobným účinkom ako inzulín, ktorá znižuje hladinu cukru v krvi. Glykokvín obsahuje aj cibuľa a má tiež vplyv na zníženie krvnej glukózy. Artičoka obsahuje ďalšiu užitočnú látku — cynarin s priaznivým vplyvom na detoxikáciu pečene, je vhodná pri žlčkových problémoch a taktiež pomáha redukovať hladinu glukózy v krvi. Zemiaky obsahujú komplexné uhľohydráty, ktoré sa na glukózu premieňajú veľmi pomaly — počas troch až štyroch hodín trávenia v črevách. Tak nespôsobujú náhle zmeny v hladine krvnej glukózy a diabetici ich preto v obmedzenom množstve dobre znášajú. Hlávkový šalát obsahuje veľmi málo uhľohydrátov, diabetici ho môžu jesť bez obmedzenia. Čakanka je veľmi vhodná, keďže obsahuje fruktózu (inulín je polymér fruktózy).

Cukrovka a pohyb

Pohyb je základný a nenahraditeľný nástroj na udržanie zdravia. Diabetici nie sú výnimkou. Práve naopak. Diabetici sú práve tí ľudia, u ktorých zohráva pravidelný pohyb dôležitú a nezastupiteľnú úlohu.

Cukrovka a fajčenie

Diabetik — fajčiar je veľmi rizikový pacient s vysokou pravdepodobnosťou srdcovocievnej komplikácie. Toto riziko je neporovnateľne vyššie ako u nefajčiara. Odborníci vypočítali, že dĺžka života u diabetika-fajčiara sa skraca o 10-15 rokov. A to je alarmujúce číslo.

Správna obuv pre diabetika

Obuv pre diabetika môže byť normálne sériovo vyrábaná, ale v prípade potreby môže byť i individuálne zhotovená na špecializovaných pracoviskách. Obuv by mala byť zhotovená z prispôsobivého a priedušného materiálu. Najlepším materiálom zostáva koža. Topánka by nemala mať vnútorné švy ani žiadne iné súčasti, ktoré by zasahovali dovnútra. Predná časť topánky by mala byť voľná a priestanná. Podpätky by nemali presahovať 3 cm. Diabetik bez komplikácií nemá zväčša problém nájsť vhodnú sériovo vyrábanú obuv.

MÁTE NAOZAJ ČISTÉ RUKY?

Hygiene rúk by ste mali venovať veľkú pozornosť nielen pri návšteve zdravotníckych zariadení, kde sú baktérie veľmi početné a môžu viesť k vzniku závažných ochorení.

Umývajte rúk teplou vodou a mydlom na 20 sekúnd celou dĺžkou. Ošetrovanie rúk je dôležité.

Pre úplné odstránenie baktérií je potrebné rúk vydezinfikovať špeciálnymi prípravkami, ktoré sa vďaka tomu na koži akumuluje. Zvyšok mikroorganizmov účinnými a rýchlo pôsobiacimi zložkami likviduje.

VEDELI STE, ŽE...?

Vďaka správnej hygieny rúk chránite nielen seba, ale aj ostatných. Správne umývanie rúk je základom prevencie ochorení, ktoré vznikajú pri nevhodnej hygieny rúk.

Pravidelné umývanie rúk chráni nielen pacienta a prispieva k jeho zdraviu, ale aj zdravotníckym pracovníkom.

Napísať ochorenie sú pacienti operovaných oddelení, jednotky intenzívnej starostlivosti (JIS) a intenzívnej starostlivosti.

KEDY DEZINFIKOVAŤ?

1. PRI PRÍCHODE DO NEMOCNICE
Každý, kto príde do nemocnice prichádza na svojich rukách rôzne vírusy a baktérie. Dezinfekcia rúk pri príchode pomáha zabrániť ich šíreniu a ochrane tak seba, personálu i pacientov, pre ktorých môžu byť tieto mikroorganizmy nebezpečné.

2. PRI OCHOZE Z NEMOCNICE
Nemocnica je dôležitá súčasť prevencie je nemocnica prostredím so zvýšeným výskytom infekcií. Nemocnice sú ich domov. Chráňte sa mládeľ tak, že si pri odchode z nemocnice ruky vydezinfikujete.

ZDRAVIE VO VAŠICH RUKÁCH

CHRÁNIŤ SEBA I INÝCH JE JEDNODUCHÉ: DODRŽUJEME SPRÁVNU HYGIENU RÚK.

NEDOSTATOČNÁ HYGIENA RÚK MÔŽE SPÔSOBIŤ

OCHORENIA TRÁVACIEHO TRAKTU
Ostré vírusové tráviace ochorenia: rotavírusová a norovírusová infekcia, Baktéria typu A1

OCHORENIA KŮŽE A SLIZNICE
RESPIRAČNÉ INFEKČIE
Hrdla, chrípka
INFEKČIE RÁN

VIETE AKO NA TO?

ZODRŽUJTE SA S TECHNIKOU SPRÁVNEHO UMÝVANIA A SUŠENIA RÚK.

Dôkladným umývaním rúk môžete predísť šíreniu veľkej časti infekčných chorôb. Myslite na to najmä počas prebiehajúcej chrípkovej sezóny. Na účinnosť takejto prevencie upozorňuje aj Svetový deň umývania rúk, ktorý pripadá na 15. októbra. Správnu techniku umývania rúk je potrebné si osvojiť ako pravidelný návyk už u malých detí.

Až 80% percent infekcií sa šíri špinavými rukami. Ich pôvodcovia sa totiž môžu nachádzať na bežne používaných predmetoch ako sú napríklad držadlá vo verejnej hromadnej doprave a nákupných košíkoch, tlačidlá zvončekov a výťahov či vodovodné batérie. Dôkladné umývanie rúk môže ochrániť vaše zdravie.

Vedeli ste, že:

- na mokré ruky nacytáte až 500-krát viac baktérií ako na ruky suché?
- na jednom prste ľudskej ruky sa nachádza až 12.000 baktérií?
- viac ako 250.000 mikroorganizmov môže prežívať na držadlách, kľučkách, vodovodných batériách, nákupných vozíkoch, perách, klávesnici či mobiloch?
- vírus chrípky preživa na odevu, papieri, vreckovkách 8 až 12 hodín a na hladkých (neporéznych) povrchoch 24 až 48 hodín?

Zdroj: Úrad verejného zdravotníctva SR

Rovná hora je na Ústavnom súde

Anton Vaský

Naposledy som verejnosť nášho mesta informoval o stave dlhoročného súdneho sporu (žaloba mesta Kremnica bola podaná dňa 22. 8. 1995) medzi mestom Kremnica a Vojenskými lesmi a majetkami o lesný celok Rovná hora v katastrálnom území obce Sklené o výmere cca 640 hektárov článkom, ktorý bol uverejnený v novembrovom čísle Kremnických novín v roku 2017. V tej dobe bol z pohľadu mesta Kremnica tento spor v kritickom štádiu. Krajský súd v Žiline svojím rozsudkom zo dňa 23. 8. 2017 potvrdil rozsudok Okresného súdu Martin zo dňa 19. 5. 2016 číslo konania 21C/208/2014, ktorým okresný súd rozhodol tak, že žalobu mesta Kremnica o vydanie Rovnej hory zamietol a súčasne žalovanému priznal proti mestu Kremnica ako žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho aj prvého dovolacieho konania. Tento súdny spor bol týmito súdnymi rozhodnutiami právoplatne skončený v neprospech nášho mesta. Popri prehratom súdnom spore o 640 hektárov lesa nám reálne hrozilo zaplatenie súdnych trov protistrane v sume takmer 400 tisíc eur. Zostávala nám už len posledná nádej, a to podanie mimoriadneho opravného prostriedku, tzv. dovolania, o ktorom rozhoduje najvyšší súd. Lenže háčik je v tom, že na podanie dovolania nemá strana, ktorá prehrala súdny spor nárok automaticky (ako je to napr. pri podaní odvolania), ale musia byť na to splnené presné zákonné podmienky a dôvody. Tieto podmienky a dôvody sa po účinnosti nového civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z.) ešte

značne zúžili a právne možnosti na podanie dovolania sú veľmi redukované. Dôsledok v súdnej praxi je taký, že veľká väčšina podaných dovolaní býva najvyšším súdom odmietnutá z procesných dôvodov. A to by v našom prípade znamenalo ďalšie navýšenie trov konania, ktoré zaťažia mesto Kremnica o ďalších cca 50 tisíc eur. Nikdy si nemôžete byť istí, či vaše dovolanie bude najvyšším súdom prijaté a bude o ňom meritorne rozhodnuté alebo bude pre nejaké procesné dôvody odmietnuté. Presne v takejto situácii sme sa ocitli aj my začiatkom mesiaca decembra 2017. Nakoniec sme sa rozhodli zariškovať a dovolanie sme 7. 12. 2017 podali. Našou základnou právnou argumentáciou bolo, že okresný súd a následne aj krajský súd aplikovali pri svojom rozhodovaní priamu retroaktivitu (spätnú účinnosť zákona č. 147/1995 Z.z.), ktorá je v právnom štáte zakázaná. A potom už bolo treba len čakať ako to celé dopadne a dúfať, že to dopadne dobre. Dnes je chvalabohu všetko inak a môžem verejnosti mesta poskytnúť pozitívne informácie. Najvyšší súd SR prijal naše dovolanie a uznal ho za dôvodné. Stotožnil sa s právnym názorom mesta Kremnica vyslovenom v podanom dovolaní, že nie je prípustná taká aplikácia priamej retroaktivity, ako to učinili okresný súd aj krajský súd v napadnutých rozsudkoch. Svojím uznesením zo dňa 21. 8. 2019 najvyšší súd prerušil konanie o našom dovolaní až do rozhodnutia Ústavného súdu SR o súlade ustanovenia § 16 ods. 2 v časti slovného spojenia „vo vojenských obvodoch“

zákona č. 147/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov s Ústavou SR ako aj s Dodatkovým protokolom k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pozitívom je, že Najvyšší súd SR dal pomerne jasne najavo, že podľa jeho právneho názoru je ustanovenie § 16 ods. 2 zákona č. 147/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v časti slovného spojenia „vo vojenských obvodoch“, v rozpore s Ústavou SR aj s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Najvyšší súd SR následne sám vypracoval a dňa 26. 9. 2019 predložil Ústavnému súdu SR návrh podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR (má celkovo 26 strán), ktorým navrhuje, aby Ústavný súd SR posúdil, či ustanovenie § 16 ods. 2 zákona č. 147/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov je v súlade s Ústavou SR. Z tohto návrhu je zrejмый právny názor Najvyššieho súdu v tejto veci. Tento návrh možno vyhládať na webovom sídle ústavného súdu v sekcii doručené návrhy na začatie konania. Nie, ešte zďaleka nemáme v tomto súdnom spore o Rovnú horu vyhraté. Veď všetci vidíme, ako to na súdoch chodí a tiež ako dlho to všetko trvá. Ale podarilo sa nám odvrátiť najhoršie a naše šance, že v tomto spore budeme po rokoch ťažkých zápasov nakoniec úspešní a získame späť Rovnú horu, ktorá právom patrí mestu Kremnica, sa značne zvýšili.

Protipožiarna bezpečnosť vo vykurovacom období

Slavomír Búci, vedúci oddelenia požiarnej prevencie

Jedným z období, ktoré si vyžaduje pozornosť zo strany občanov na úseku ochrany pred požiarmi je práve nadchádzajúce jesenné počasie, s ktorým je spojené i vykurovacie obdobie. Práve toto obdobie je vo veľkej miere spojené so zvýšeným rizikom vzniku požiarov. Je to spôsobené najmä tým, že sa nevenuje dostatočná pozornosť údržbe palivových spotrebičov, vykurovacích telies a hlavne údržbe palivových spotrebičov. Vzhľadom k charakteru našej krajiny, dostupnosti a finančnej výhodnosti tuhého paliva sa u nás veľmi často využívajú hlavne v rodinných domoch, rekreačných chatách a penziónoch na vykurovanie rôzne druhy tepelných spotrebičov na tuhé palivo (drevo a uhlie).

V období r. 2018 bolo zaznamenaných v okresoch Žiar nad Hronom, Žarnovica a Banská Štiavnica od vykurovacích systémov spolu 29 požiarov. Tieto požiare sa priamo týkali nedostatkov vo vykurovacích telesách, dymovodoch a komínoch. Celková škoda bola 1440 €, uchránené hodnoty predstavovali sumu 1 148 320 €, pričom najvyššie škody boli v okrese Žiar nad Hronom.

Pri prevádzke palivových spotrebičov a používaní komínov a dymovodov je potrebné dodržiavať ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu – Vyhlášky MV SR č. 401/2007 Z.z. o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol.

Pred začiatkom zimného vykurovacieho obdobia by sme chceli občanov upozorniť na hlavné zásady, ktoré je potrebné dodržiavať pri prevádzke vykurovacích spotrebičov:

- zabezpečiť inštaláciu palivových spotrebičov spôsobom určeným výrobcou v dokumentácii k spotrebiču (v ich okolí umiestniť nehorľavú podlahu alebo podložky...)
- dodržiavať bezpečné vzdialenosti od vykurovacích telies a dymovodov podľa pokynov výrobcu (pre tuhé palivá je to 80 cm alebo vzdialenosť určená výrobcou!)
- zabezpečiť odborné pripojenie spotrebiča ku komínu (môže to vykonať len kominár alebo revízny technik komínov!)
- zabezpečiť vysýpanie popola z vykurovacích

telies zásadne do nehorľavých a uzatvárateľných nádob

- zabezpečiť neprekurovanie vykurovacích telies
- neskladovať horľavé materiály v blízkosti vykurovacích telies
- nepoužívať k rozkurovaniu horľavé kvapaliny, najmä benzín, petrolej alebo denaturovaný lieh
- udržiavať poriadok na povalách v blízkosti komínov a v pivniciach
- zabezpečiť používanie vykurovacích telies len v dobrom technickom stave
- zabezpečiť pravidelnú kontrolu a čistenie komína osobou odborne spôsobilou na tieto úkony!!!

Fyzické osoby sú povinné podľa § 14 ods.1 písm. h) zákona č.314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov: „...zabezpečovať pravidelné čistenie a kontrolu komínov, zabezpečiť odborné preskúšanie komínov osobami s odbornou spôsobilosťou (kominár)...“ a písm. i) „...dodržiavať technické podmienky a požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komínov a dymovodov...“. Osoby, ktoré takto nekonajú sa dopúšťajú priestupku na úseku ochrany pred požiarmi!

Čistenie a kontrola komína

Čistenie a kontrola komínov sa zabezpečuje v lehotách a spôsobom, ktorý ustanovuje vyhláška MV SR č. 401/2007 Z.z. o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol, podľa výkonu jednotlivých typov spotrebičov, a to:

- ak sú na komínové teleso pripojené spotrebiče s celkovým tepelným výkonom
- do 50 kW, raz za:
- 4 mesiace – spotrebiče na tuhé alebo kvapalné palivá,
- 6 mesiacov – spotrebiče na plynné palivá a ak ide o komín bez vložky,
- 12 mesiacov – spotrebiče na plynné palivá a ak ide o komín s vložkou, ak sú na komínové teleso

pripojené spotrebiče s celkovým tepelným výkonom

- nad 50 kW, raz za:
- 2 mesiace – spotrebiče na tuhé palivá alebo spotrebiče na kvapalné palivá,
- 6 mesiacov – spotrebiče na plynné palivá,
- v občasne užívaných stavbách raz za 2 roky.

Na vykonávanie prác spojených s čistením, kontrolou a preskúšaním komína musí mať ten, kto ich vykonáva, vyhovujúce nástroje, prístroje a zariadenia. Nedostatky, zistené pri čistení a kontrole komína alebo dymovodu, sa uvedú v potvrdení alebo zápisom do denníka čistenia a kontroly. Ak sú zistené nedostatky závažného charakteru z pohľadu protipožiarny bezpečnosti, komín alebo dymovod sa až do odstránenia nedostatku nemôže používať. Odborné preskúšanie komína pred pripojením spotrebiča na komín musí vykonať odborne spôsobilá osoba. Potvrdenie o vykonaní čistenia a kontroly vydáva ten kto čistenie a kontrolu vykonal, pri preskúšaní komína a dymovodu to vydáva odborne spôsobilá osoba.

Samostatnou kapitolou je vypalovanie komínov, ktoré sa môže vykonávať iba vo výnimočných prípadoch, ak nemožno odstrániť usadeniny spalín iným spôsobom. Komíny môže vypalovať iba osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť, s pomocou najmenej jednej ďalšej osoby. Vypalovanie komína sa musí oznámiť obci!

Vážení spoluobčania, dúfame že naše dobre miene- né rady budú dobrým základom pre dôkladnú prípravu na nastávajúce vykurovacie obdobie a prežijete kludné zimné obdobie bez požiarov v teple Vášho domova.

NBS - Múzeum mincí a medailí Kremnica
Primátor mesta Kremnica

DETSKÝ HALLOWEEN V KREMNICI

30. 10. 2019
(streda)

www.muzeumkremnica.sk

Lampiónový sprievod mestom o **17:00 h** vás odprevadí na Mestský hrad, kde o **17:30 h** začnú vo svetle sviečok rozprávať strašidielka desivé príbehy o stratených dušiach.

Detská diskotéka v halloweenskyh kostýmoch v kine Akropola o **15:30 h**

Súťaž o najkrajšiu masku. Pre každého sladká odmena od Hauríkov!

www.facebook.com/muzeumKremnica

RIADKOVÁ INZERCIA

Ponúkam opravy a predaj šijacích strojov.
Tel: 0907 129 671

Predám novú pascu na lišky, rozmer 140/60/40cm, cena 95 euro. Tel.: 0907181800

Kúpim staré pohľadnice, fotografie Kremnice a banké lampy.

Kontakt: proob@rooline.sk, 0915 866 377

Profesionálne tepovanie posteľných matracov, stoličiek, sedacích súprav, kobercov a interiéru áut. Likvidácia roztočov.
0917 921 356

Kúpim staré medaily, plakety, odznaky, vyznamenania, mince. Kontakt: mincestor@pobox.sk, 0904506160 (SMS, WhatsApp). Ďakujem

Oriem a kultivujem záhrady.
0917 921 356

„ PRI DVERÁCH ZVONÍ ZVONČEK, ZA NIMI STOJÍ BÝVALÝ MANŽEL, ZVODCA A SUKNIČKAR, STARNÚCI „SELADÓN“ JOSEMA, KTORÝ SI ZAKLADA NA SVOJEJ ATRAKTIVNOSTI A ÚSPECHU U ŽIEN. PRETO SA S NIM JEHO MANŽELKA KRISTÍNA ROZIŠLA A PREŽILA POKOJNYCH DESAŤ ROKOV. ODRAZU JE SPÁŤ A PROSÍ O NÁVRAT. LENŽE VO VNÚTRI JE DRUHÝ MUŽ. UHLADENÝ EUROPOSLANEC VIKTOR... SKVEĽÁ ŠPANIELSKA KOMÉDIA O MANIPULÁCI A MIMORIADNOM PREKVAPENÍ NA ZÁVER. “

/MAROŠ KRAMÁR /HENRIETA MIČOVICOVÁ /MARKO IGONDA /LENKA BARILÍKOVÁ

PONDELOK, 2.12.2019, 19:00 PREDPREDAJ: www.visitkremnica.com/kontakt/
AKROPOLA KREMNICA 421 45 6742 856, infocentrum@kremnica.sk
VSTUPNÉ: 15€ PREDPREDAJ / 17€ NA MIESTE